

S. 596. DI.

Upsala - K. Univ. - 1644
I. N. 7.

**BIBLIOTHECÆ
UPSALIENSIS
HISTORIA,**

AUCTORE

OLAVO O. CELSIO.

VICE-BIBL. Ups.

REGIÆ ACADEMIÆ UPS.

IMPENSIS.

UPSALIÆ
MDCCLV.

N. M. 3

BIBLIOTHECA
OPERA
HISTORIA

AUCTOR

OLAVO G. CELSI

VICE-REX

LIBRARIUS

INSTITUTIO

_____

_____

_____

LIBRARIUS

MDCCCLXX

ACADEMIÆ. UPSALIENSIS.

MAGNIFICO.

DOMINO. RECTORI.

UT. ET.

MAXIME. REVERENDIS.

NOBILISSIMIS.

EXPERIENTISSIMIS.

CONSULTISSIMIS.

AMPLISSIMIS. DOMINIS.

AD. EANDEM. ACADEMIAM.

PROFESSORIBUS.

ERUDITIONE. ET. FAMA.

LONGE. CELEBERRIMIS.

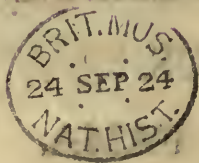
PROMOTORIBUS.

ET. PATRONIS.

ÆTERNUM. SUSPICIENDIS.

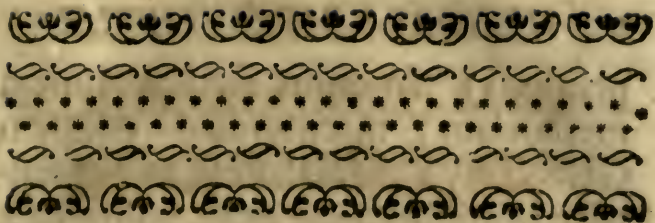
HOC. INMAGINA
QUALECUNQUE. MUNUS.
IN. DEVOTI. ANIMI
TESSERAM.

PIA. MENTE. TAM
OFFERT.

AUCTOR.

§. I.

GUSTAVUS ADOLPHUS,
Rex & toga & fago MA-
GNUS, musas a pueris co-
luit; atq; Duce JOHANNÉ SKYT-
TIO, literatissimo viro, eos in stu-
diis fecit progressus, ut gloria ex il-
lis nata, famam certe æquaverit,
quam arma ipsi pepererunt. Nam-
que, præter scientias militi tractan-
das, quas sibi familiarissimas reddi-
dit, ita in omne disciplinarum genus
juvenis exspatiatus est, ut suorum
& Rex & doctor postmodum exsi-
steret. Hujus Augustissimi Regis
auspiciis posita sunt fundamenta Bi-
bliothecæ Upsaliensis, anno supra
millesimum sexcentesimo vicesimo
A primo,

2 HISTORIA BIBLIOTHECÆ

primo. 1) In cujus facti perennem
memoriam, marmoream effigiem
GUSTAVI ADOLPHI, in Septen-
trionali Bibliothecæ atrio, posuit Rex
noster Clementissimus FRIDERI-
CUS, cui hæc incisa leguntur verba:

REGI.

INVICTISSIMO.

GUSTAVO.

ADOLPHO. MAGNO.

ANTE. C. ANNOS.

FUNDATORI.

DONO.

AUGUSTISSIMI. REGIS.

FRIDERICI. I.

ET. CURA.

ACADEMIÆ. CANCELLARII.

GUST. CRONHIELM.

POS.

MDCCXXXI.

Non-

1) Lit. donat. A. 1621. d. 7. Julii da-
tæ sunt.

Nonnulli, sed falso, CHRISTINÆ hunc honorem deferunt. 2) Ille Academiam Upsaliensem, usque ab avi tempore desolatam, a se autem lautissimis stipendiis optimisque privilegiis exornatam, SKYTTIO, veteri præceptore, & AXELIO OXENSTIERNA, monentibus, etiam hoc thesauro auxit, proprium librorum adparatum Upsaliam transmittendo. Dedit Rex, ait BAAZIUS, patriæ Academiæ omnem a vitam Bibliothecam, a piis doctisque Regibus Sueciæ, suis antecessoribus, proximo seculo collectam, ex hæreditate sibi relictam, jamque numero non exiguo auctam, quam totam in Archivum Academiæ transportari curavit., 3) Hujus Biblio-

A 2

the-

2) GUNDL. comment in HEUM. Hist. Lit. p. 569. BURCH. STRUVII introd. in Hist. Lit. p. 123. LOMEJ. de Bibl. in coll. Maderiana p. 225.

3) BAAZII invent. Hist. Eccl. Sv. p. 684.

4 HISTORIA BIBLIOTHECÆ

thecæ quæ conditio fuerit, priusquam Upsaliam transmigraret, ignoramus. Erat enim hæc ab ea, quæ jam Stockholmiæ floret, longe diversa. A GUSTAVO primo, doctissimo Rege, inchoatam fuisse jure suspicamur: cum ante illius tempora, exigua plane, aut nulla, in patria haberetur studiorum ratio. Ille autem, instituto cum LUTHERO, MELANCHTHONE aliisque, quos Germania pepererat, viris eruditis, literarum commercio, id omni studio egit, ut libri utiles & nuper editi ad se transmitterentur. Quam paternam suppellectilem, quin ERICUS, Gustavi filius, plurimis auxerit, nullum est dubium. Erat enim ille, a GEORGIO NORMANNO, quem LUTHERUS in Sveciam misit, & DIONYSIO BEUREO, plurimis scientiis ita instructus, ut majorem certe a literis quam a sceptro gloriam reportaverit. Ejus ad MELANCHTHONEM literas, cum
no

nostrum institutum aliqua ratione respiciant, integras, ex illustris PALMSKÖLDII collectionibus, adferre volumus.

ERICUS Dei gratia Svecorum

Gothorum vandalorumq; Rex

designatus & hæreditarius &c.

Favore nostro & singulari clementia præmissis &c. accepimus tuum chronicum, vir Sapientissime, pro quo maximas tibi gratias agimus. Id enim eo nobis fuit gratius, quo ejusmodi scriptum utilius, & magis necessarium omnibus hominibus & præcipue Principibus & rerum humanarum Rectoribus esse censemus. Et cum Historiam conscribere, & potissimum talem, quæ luculentissima temporum rerum & causarum serie, alias omnes, & Ecclesiasticas & prophanas, facundissimo laconismo, complecteretur, summæ sit sapientiæ, non dubium est quin omnibus bonis sit gratissimum abs te, viro rerum divinarum

„narum & humanarum peritissimo,
 „hunc tam honestum & necessarium
 „laborem fuisse susceptum. Sed tan-
 „tum rerum præcipuarum a condito
 „orbe gestarum, ad umbilicum usque
 „grapice quidem deductam imagi-
 „nem, hætenus nobis depinxisti.
 „Quæ etsi parteis tanto venustiores
 „reliquis contineat, quanto ἡγεμονι-
 „κὸν ἢ θυμικὸν, (verbis enim tuis li-
 „benter utor,) τῆ ἐπιθυμητικῆ præ-
 „stant, attamen quæ defunt quasi cru-
 „ra & pedes ad totius simulacri per-
 „fectionem, ea tamen speramus,
 „haud contemnes, verum omnibus
 „suis numeris absolutam rerum ge-
 „starum memoriam, ab oblivione vin-
 „dicabis. In qua veluti postremo a-
 „ctu, non veremur tibi commendare
 „nostros Gothos, quandoquidem eo-
 „rum originis honestam jam feceris
 „mentionem, & ipsi, ut melius no-
 „sti, res magnas, tota fere Europa
 „& Africa gesserunt, quas abs te fi-
 „deliter annotandas suo loco, non
 „diffi-

diffidimus. Imprimis enim verita-
 tem in historia probamus, ut sine
 qua fabellæ & deliria describi vi-
 dentur. Quare, etsi studium & di-
 ligentiam boni & docti viri SLEI-
 DANI, in texenda nostri temporis
 historia, soleamus commendare, ta-
 men quod tam falso de rebus hic
 gestis a potentissimo & seren. Rege
 chariss. Domino & Patre nostro, &
 de mutationis imperii causis, scri-
 pserit, σοφῶν illa nobis innata &
 erga Sereniss. Patrem Regem, &
 erga char. patriam facit, ut non
 parum doleamus. Atque id qui-
 dem gravius ferremus, si nobis
 bona spes non affulgeret Deum
 veracissimum omnium rerum ve-
 ritatem patefacturum, suo loco &
 tempore, contra omnia invidorum
 & adversariorum mendacia & præ-
 judicia, nostrumque thronum, ut
 cœpit, stabiliturum, ad suam glo-
 riam & veræ Ecclesiæ defensio-
 nem. Eademque pietas nos im-
 pellit,

„pellit, vir piissime, ut, priusquam
 „his finem faciamus, abs te unice
 „contendamus, ut aliquem pium,
 „doctum & peritum medicum, pro
 „tua fide & prudentia, ad nos mit-
 „tere velis. Si dilectus nobis D.
 „CASPARUS PEUCERUS, gener
 „tuus, hanc provinciam suscipere
 „velit, illi pollicemur nomine Se-
 „reniss. & Potent. Regis, chariss.
 „nostri Patris, pro annuo stipendio
 „quingentos daleros, præter com-
 „modam habitationem, vestimenta
 „ipsi & ejus famulis necessaria, ac
 „comeatum domesticum ad alen-
 „dam ejus familiam. Is an velit
 „ad nos venire libenter abs te cer-
 „tiores fieri vellemus. Fatemur
 „quidem munus nobis abs te mis-
 „sum, dignum esse, si juste expen-
 „datur, quod certatim principes o-
 „mneis magnis beneficiis rependant.
 „Atque utinam ad Dei gloriam
 „nunc alter Alexander extaret, qui
 „id, ut dignum certe nobis vide-
 tur,

tur, pluris faceret, quam anima-
 lium historiam, verum ut symbo-
 lum aliquod habeas nostri in te
 grati animi, munusculum ad te
 mittendum volumus, quod ut bo-
 ni consulas petimus. Agnoscimus
 enim ingenue quantum tibi debe-
 at totus orbis christianus, cujus
 in gratitudinem compensabit erga
 te cumulatissimis beneficiis Jesus
 Christus, in cujus gloriam tot con-
 tinuos tamque graveis labores sub-
 ire tibi est jucundissimum. Deus
 tuam senectutem indulgentissime
 & diutissime, ad nominis sui glo-
 riam & Ecclesiæ ædificationem con-
 servet incolumem. Vale Pater in
 Christo chariss. & nos amans tuis
 piis precibus nostra omnia Deo
 commenda. datum &c.

Addidit his haud exiguam li-
 brorum copiam JOHANNES ter-
 tius, quam per Gallum quendam
 nomine LA PORTEUM A. 1586.
 sibi

fibi adquisiverat, observante, ex
 vetustis regii Senatus indicibus,
 PALMSKÖLDIO. Loquitur de
 hac Bibliotheca MESSENIUS in
 Præfatione ad tomum Scandiæ deci-
 mum quintum. „Nostra, ait, Me-
 „moria, gloriosissimus Rex JOHAN-
 „NES, maximi precii & frequentia
 „Bibliothecam emerat, quam inau-
 „dio magnopere adauctam, ex cœ-
 „nobio Stockholmiæ, in acropolim,
 „non absque encomio, nuper trans-
 „latam esse. Est certe hæc eadem,
 quam *nuper emtam*, Regem hunc,
 Jesuitis aperuisse, idem Auctor alio
 loco 4) asserit, & ad quam Biblio-
 thecarius quondam fuit, summus
 sui temporis polyhistor, JOHAN-
 NES THOMÆ BUREUS 5).

§. II.

Fundatam hunc in modum Biblio-
 thecam Upsaliensem, auxit Rex æter-
 na

4) MESSEN. Sc. III. T. VIII. p. 33.

5) THUN in vita Palmisk.

na dignus memoria, codicibus tum typis tum calamo descriptis, qui in monasteriis, hinc inde per Regnum, latitantes, vel ævi inclementiam, vel papicolarum rapaces manus effugerant. Nam licet monastico tempore parum tam eruditionis quam librorum in patria deprehenderetur, erigebantur tamen in cœnobiis & Ecclesiis, præcipue cathedralibus, Bibliothecæ, repletæ Raimundi Summulis, Bibliis Scholasticis, Summis Angelicis aliisque speculis historialibus & moralibus, nostra attentione vix dignis, nisi eadem sua commendaret antiquitas. Nec Sueciæ principes huic indormierunt negotio, ait MESSENIUS, dum citata præfatione de Bibliothecis loquitur, prout testantur plurima in Regno quondam cœnobia, quæ instructissimas possederunt Bibliothecas, sic ut & Ecclesiæ cathedrales, in quibus munificentia Regum, Ducum, & Præfulum irrequentissimæ fuerunt

„runt comparatæ. Quarum interi-
 „tum, qui religionis novatoribus
 „imputatur, magnopere lugent, no-
 „stro ævo, viri doctiores, tam theolo-
 „gi, quam chronographi. Præfer-
 „tim porro deplorant librarii Va-
 „stationem Alvastrænsis, Varnhe-
 „mensis, Stockholmensis & Visby-
 „ensis, quod binis codicum opti-
 „morum vetustissimorumque milli-
 „bus abundabat. 6) De Visbyensi
 illa Bibliotheca toto Septentrione
 quondam notissima, quæ in cæno-
 bio Divi Benedicti collecta fuerat,
 ut suo adhuc tempore superstite lo-
 quitur COCHLÆUS 7). Item SE-
 BASTIANUS MUNSTERUS 8)
 & JACOBUS ZIEGLERUS in
 Scandia 9). Ut mirum certe videri
 possit, nihil præter ejus famam ad
 VASTOVIVM pervenisse, parum
 tem-

6) MESS. I. c.

7) in Vita Theodor. ed. Upl. p. 3.

8) MUNST. Cosm. L. IV. p. m. 832.

9) p. m. 495.

temporis post hos viventem, qui, in præfatione ad vitem Aquiloniam, hujus Bibliothecæ, ut plures ante annos destructæ, mentionem injicit. Periit nimirum temporibus illis, quibus Borussi, Lubecenses, Dani assiduis incurfionibus, Visbyensem civitatem depopularentur. Vazstenenses monachos haud exiguum librorum numerum in usus suos undecunque per orbem Europæum conquifivisse, indicat hujus Bibliothecæ particula, quæ adhuc apud nos remanet. Certe THORIRUS ANDREÆ, Vazstenensis cœnobita, & diarii per Rever. BENZELIUM editi, auctor, illam ex proprio auxit; ut libros tempore conciliorum Constantiensis & Basileensis, vel exscriptos vel emtos, taceamus *).

Eodem

*) Sequentem indicem librorum Vazstenensium ex veteri codice B. Ups. exscripsi.

Nota quod istos libros emi ego JOHANNES

Eodem etiam studio incensos fuisse legimus Sigtunenſes monachos, quorum Bibliothecam his deſcribit Rev. Gothoburgeniſum Præſul, GEORGIUS

NES HILDEBRANDI ex parte monaſterii b. Mar. Virg. & S. Brig. in Watztenum Pariſiis, primo unam bibliam in duobus Voluminibus pro quinquaginta ſcutatis.

Libros de 7. doſ in duobus Voll.

Auguſtinum de civitate Dei.

Gloſſam ordinariam ſuper Pſalterium & ſuper Yſaiam & Feremiam duobus Voll.

Quatuor Evangeliſtas cum Gloſſa ordinaria in uno volumine. XII. Prophetas in Uno Volumine.

Libros ſapientiæ in uno Volum.

Samuelem Raymundi.

Unum Pſalterium.

Item facio ſcribere unum librum Pariſiis nomine: Vita Jeſu Chriſti.

Pro Auguſtino ſuper Pſalterium.

Item quatuor ſcutatos pro libris deportandis de Pariſiis verſus Heryncſtot.

Item pro vitis Philoſ. unum Nobilem.

Item Gloſſam ordinariam ſuper V. lib. Moysi & proprietates rerum.

GIUS WALLINUS 10). Erat sane hæc, si recentiora conferas, exigua & simplex, at pretiosa tamen ob manuscriptos codices, utilissimaque istius ævi eruditis reputabatur. Hic ne periret thesaurus, vincula ferrea, quibus singuli fere libri suis alligati erant loculis, prædonum manus otiosas reddidere. Nihilominus tamen minus justo tempore transierunt in Bibliothecam Academia Upsaliensis, ceu monachatus Sig- tunensis reliquiæ, & facti naufragii tabulæ, hodierno etiam die aservantur. Neque reticenda nobis est Franciscanorum in Gråmunke-
hol-

Item pro Alphabeto narrationum, sermonibus Bernardi & libro - - exemplari.

Item pro uno Psalterio Magno pro choro.

Item unum librum continentem diversa, & incipit tractatus cordiale.

Item pro libris deducendis a Bruggis ad Hambroch.

10) Sigt. St. & Cad. p. 321.

holmensi monasterio, a multis retro annis, collecta Bibliotheca, quam Jesuitæ, qui JOHANNIS tertii Regis tempore, Ecclesiam & Heliconam nostram infestabant, spoliarunt. Notiores sunt, quam ut jam referantur, artes quibus papicolæ, illo ævo, Evangelicæ doctrinæ, literisque insidiati sint, optimum in CATHARINA Polonica præsidium adepti 11). Illa faultrice informationis negotio in Regno præficiiebantur Jesuitæ JOHANNES HERBESTUS & LAURENTIUS NICOLAI FORSERUS, *Klosterlasse* nostris dictus, qui præter Regiam, etiam hanc Bibliothecam a Rege adipiscebantur. His congestis formata est, quam viri ordinis hujus *Jesuitarum in Suecia* dixerunt. Inveniuntur libri, in Bibliotheca Upsaliensi, hoc signo notati ad marginem titularis folii: *Inscriptus catalogo Bibl. Soc. Jesu in Suecia*, ubi

11) STAN. RESCII Vita Card. HOSII p. 222.

bi expunctis vocibus *in Suetia*, ita tamen ut facile legi possint, vocabulum *Braunsberg* reposuerunt postquam, relicto Regno, Brunsbergam se clam, cum hac præda, contulissent.

§. III.

Quod si quæ inter hos, rariora antiquitatis monumenta olim exstiterint, pontificum Romanorum fraudi adscribendum est, quod amplius non inveniuntur. Hi quippe veriti, ne septentrionis incolæ, a cæca barbarie, qua tum sopiebantur, aliquando, literarum ope, expergefacti, ab ipsorum sacris discederent, omnibus literarum subsidiis illos privarunt, missis Harpyis, qui publicas & privatas Sveciæ ac Gothiæ Bibliothecas spoliarent. Venit A. 1463. MARINUS DE FREGENO, a PAULO II. Pontifice missus in Sveciam, literas Papæ circumferens, ut liber aditus ad Bibliothec-

bliothecas in regno omnes ipsi relinqueretur. Hunc magna onustum præda ex Svecia abiisse, testatur Sclavonicum chronicon. Neque id semel fecisse, Pontifici satis fuit, quin alterum post tres & quinquaginta annos, JOHANNEM DE ZONULLEN, huc ablegaret, eodem negotio, ut quidquid librorum Marimum effugisset, in hujus incideret manus. Hic dum A. 1515. LEONIS decimi mandato instructus, totam pæne Europam peragraret, nequitiam septentrionis oblitus est; quin ad illam potius festinaret, cum suspicaretur Romana curia, veteres Gothos Romæ quondam dominos, plurima antiquitatis documenta ex Italia in Arcton secum transportasse. Quod eo minus vero est simile, quo dubium magis adhuc manet, an populi, qui Svecia egressi Italiam devastarunt, in patriam unquam redierint. Gothos præterea ad monumenta perdenda lacerandaque, quam
con-

conservanda, prouiores fuisse, scribunt veterum nonnulli. Quibus tamen ita respondet OERNHIELMIUS in descriptione Sveciæ manu exarata. Si usquam legimus, inquit, Gothicis, Longobardicisque bellis absumtos fuisse viros doctos, & subito igne exustas Bibliothecas publicas privatasque, non factum est id studio abolendi eruditionem & literas: sed quod vel docti conatibus victoriarum visi sint aliquando obfuisse, vel quod in communi bellorum strage seruari Bibliothecæ nullo modo potuerint.

§. IV.

Sed ad Bibliothecam nostram redeo, quæ ortum suum monasticis his reliquiis, & munificentia GUSTAVI MAGNI, progressum vero victoriis ejus & posterorum, debet. Cum GUSTAVUS in Svecanæ libertatis & oppressorum Evangelicorum præsidium arma vi-

braret; ex spoliis hostium bibliothecam nostram egregie auxit. In Livonia, Riga A. 1623. occupata, & pulsas urbe Jesuitis, qui sub JOHANNES Rege sedes ibi fixerant, bibliothecam illorum Upsaliam transportari jubet. 12) Hinc Borussiam Poloniamque petiit, ac victis Warmiensibus, libros etiam ipsorum, a STANISLAO HOSIO, magnis impensis collectos, illi addidit. 13) Cui tota Brunsbergensium Jesuitarum suppellex, aliquo post tempore, accessit. Fuit vero hæc instructissima, & antiquis editionibus maxime æstimanda.

§. V.

Tandem ad Cæsaris FERDINANDI-

12) Sua etiam incunabula Rigeni Bibliothecæ debet. Bibl. Imper. Petrop. Nam PETRUS I. capta A. 1714. urbe quidquid librorum, nostri reliquerant olim, Petropolin misit.

13) LOUIS JACOB. des plus Belles Bibl. p. 234.

NANDI superbos ausus domandos, augustum animum convertens Rex, eo angustiaram hostem redegit, ut etjam thematum libellum, quo Imperator adhuc puer, Latina stili exercitia composuerat, illi ademerit, in Regia Stockholmiensi Bibliotheca adhuc servatum. Pares autem cum victricibus GUSTAVI armis progressus fecit Bibliotheca nostra. Namque capta Herbipoli A. 1631. Cum ingentem auri argentique prædam militibus reliquisset Rex, sibi solos reservavit libros, quos sine mora in patriam misit, Upsaliensi Bibliothecæ inferendos. 14). Erexisse JULIUM Würtzburgensium Episcopum & Franconiæ Ducem, in Marienburgensi arce, prope urbem sita, tres insignes & ornatissimas Bibliothecas, narrat ANTONIUS SANDERUS; 15) quas describit CHRISTOPHORUS MARIANUS

B 3

in

14) BAAZII Inv. H. E. S. p. 684.

15) Louis Jacob. l. c. 203.

in Panegyrico Julio Duci dicto: Illa,
 „ait, magis commendatione digna
 „sunt sacrorum opera ingeniorum,
 „quæ undecunque congregasti, Prin-
 „ceps, in Bibliothecam tuam, non
 „in speciem & cultum parietum tan-
 „tum, aut ut domus ornamentum
 „necessarium, sed in studium sapien-
 „tiæ & honestissimam animi remis-
 „sionem, inter tam ardua negotia.
 „Quidquid igitur optimorum Aucto-
 „rum veterum & recentiorum, in
 „omni scientiarum, artium, Lingua-
 „rum genere, consequi potuisti, id
 „universum diligentia sumtuq; gran-
 „di comparasti, tanto numero, ut
 „etiam tectotenus loculamenta vix
 „ea capiant: tanta concinnitate dis-
 „positos, ut ipsi tituli frontesque vo-
 „luminum, literarum quoque rudes,
 „mirifice delectare possint: nec ces-
 „sas quotidie de eadem uberius in-
 „stituenda & ornanda cogitare.“ 16)
 Horum copia tam Stockholmiæ quam
 apud

16) Ed. Wirceb. 1604. 4:to p. 46.

apud nos superest, quæ deauratis involucris panegyrici verba confirmat. Renovata autem est his annis Würtzburgensis Bibliotheca, cui nuper præfuit doctissimus JOANNES GEORGIUS ab ECKHARDT, qui inde egregios commentarios de rebus Franconiæ orientalis edidit.

§. VI.

Ex Oppenheimensium Jesuitarum, & Moguntini Episcopi JOHANNIS SVICARDI Bibliothecis, nonnullos etjam libros possidemus. Ab hac autem longe majora nobis sperare licuisset incrementa, nisi magna ejus pars aquis periisset, dum in Sveciam transportaretur. Asserit interea illustris PUFENDORFUS in literis ad ULRICUM PREGIZERUM. 17) Se Stockholmæ vidisse Archivum Moguntinum, peculiari repositoio asservatum; cujus

B 4

jectu-

17) PREGIZ. Sjev. & Wirtemb. Sacra.

jacturam quod fecerimus, æquo certe animo ferre possumus, quum, testimonio ejusdem, nihil admodum eximii continuerit.

§. VII.

Sed moritur GUSTAVUS, & filiam relinquit suæ virtutis æmulam. Confluebant CHRISTINÆ rogatu, in Sveciam viri magni FREINSHEMIUS, KIRSTENIUS, LOCCENIUS, SCHEFFERUS, SALMASIUS, HUETIUS, BOCHARTUS, VOSSII, HEINSII, GROTII, RAVIUS, SIMONIUS, BURDELOTIUS, NAUDÆUS, TRICHETTUS, alii. Atque cum his rarissimi libri, immo integræ Bibliothecæ, quæ, possessoribus mortuis, distractæ, magnamque partem in publicam Bibliothecam Upsaliensem translatae sunt. Continuabatur etiam sub CHRISTINA, sperato successu, bellum a parente in Germania inceptum. Tum vero, postquam KOENINGS-

MAR-

MARCKIUS Pragam expugnasset, insignis Bibliotheca, quæ olim Jesuitarum fuerat, venit in Sveciam; & Olomutio per TORSTENSONIUM devastato, præter ingentem rerum pretiosarum congeriem, librorum pulcherrimorum adparatus ingens ad Reginam transmissus est, referente LOCCENIO, quem inter Stockholmensem & Upsaliensem Bibliothecas illa divisit.

§. VIII.

Venit hoc tempore in Sveciam CAROLUS OGERIUS, Gallici Legati comitis d'AVAUX a Secretis, quem dum Upsaliam nostram inviseret, & cathedralem Ecclesiam, locaque celebria urbis perlustraret, Bibliothecam nec vidisse, nec in commentariis suis ejus meminisse, haud miror, nullo adhuc ordine digestam. Crevit interea in dies, longe vero majora incrementa accepisset, nisi literatissimam Reginam studium etiam
alib

alibi per Regnum erigendi Bibliothecas tenuisset. Etenim Aboensem ex proprio adparatu instituit, quam postmodum auxit munificentia Generosissimi D. STÅLHANSKE, ut catalogus hujus Bibliothecæ A. 1655. & 1683. in folio impressus indicat. Collegit etjam Regina Stockholmia, in proprios usus, amplissimam Bibliothecam, quæ, exiguo temporis intervallo, ad tantum voluminum, tam impressorum quam manuscriptorum, multitudinem crevit, ut de illa vere dixeris,

Quo primum nata est tempore magna fuit.

Namque HUE'TIO, dum BOCHAR-TO socius, in Svecia, per semiannum, versaretur, Bibliotheca hæc *numerosissima & optima* dicta est.

„In hac, ait, literarum vastitate, nihilominus Bibliotheca Regia crescebat, & numero librorum & dignitate, qui undecunque collecti, in eam confluebant. Nam ad eos, quos
inter

inter Germanicas manubias depor-
 taverat in Sveciam GUSTAVUS
 ADOLPHUS Rex, accesserunt
 multi in sectione Bibliothecæ MA-
 ZARINIANÆ empti, tum & J.
 GERHARDI VOSSII Bibliotheca
 grandi ære de ISAACO VOSSIO
 redempta. His additæ fuerunt Bi-
 bliotheca PETAVIANA, tota li-
 bris antiquis Græcis & Latinis ma-
 nu exaratis: Item GAULMINIA-
 NA, tota libris Ebraicis, Arabi-
 cis aliisque exoticis hujus generis
 conflata, quæ paulo post tamen ad
 GAULMINUM, immane huic
 pretium statuentem, rediit. Illuc
 quoque plurimos optimæ notæ co-
 dices intulerat ISAACUS VOS-
 SIUS a se passim per Europam,
 magna diligentia, conquisitos: In
 his volumen græcum satis grande,
 antiqua manu descriptum, quo
 commentariorum ORIGENIS in
 Matthæum continebantur tomi a-
 liquot, & ejusdem præterea tracta-
 tus

„tus de oratione. Quod cum intel-
 „lexissem venisse a VOSSIO, quæ-
 „sivissemque deinde ex eo unde il-
 „lud hausisset, & quod eo post me-
 „um ex Svecia discessum esset factum,
 „respondit ille, raptum fuisse primo
 „a militibus in direptione Worma-
 „ciensis Bibliothecæ & vili pretio co-
 „ëmptum ad se pervenisse: atque hinc
 „prodiit Origenianorum editio quæ
 „sequentibus annis a me procurata
 est., 18) His addamus Bremensis
 etjam Bibliothecæ præcipua orna-
 menta, 19) & totam Bibliothecam
 Principis PETRI VOCK URSINI
 domini de Rosenberg, primatis Bo-
 hemici, cujus catalogi adhuc Stock-
 holmiæ remanent. Sed nihil dolen-
 dum magis, quam quod adparatus
 hic tam insignis tantisque impensis
 conquisitus, Romam, cum Regina,
 dela-

18) DAN. HUETII Comment. de rebus ad seipsum p. 107.

19) REIMARI Vita FABRICII p. 226.

delatus sit. Ubi tamen postmodum ita auctus est, ut testetur MABIL-
LONIUS, 20) vix ullam fuisse in
tota Italia Bibliothecam, ad quam
vel faciliorem accessum habuerint e-
ruditi; vel ex qua magis profecerint.
Hæc post dominæ fata Vaticanam in-
travit, ubi singulari loco posita, ad-
huc in perpetuam Reginae memo-
riam perspicitur, atque in opere
MONTEFALCONIANO, manu-
scriptos Europæ codices recensente,
inter primas occurrit.

§. IX.

Cæterum desiderabantur adhuc
in patria librariæ officinæ, unde haud
parum retardabatur literarum & Bi-
bliothecarum progressus. De quo
defectu conqueritur SCHEFFERUS
in præfatione ad Sveciam Literatam:
Bibliopolæ, inquit, superioribus tem-
poribus, in Svecia fuere nulli, ac
ne

20) Mus. Ital. Recensitum in Act.
Erud. Lips. A. 1687. p. 597.

„ne peregrini quidem huc solebant
 „ventitare; quod exiguum sperarent
 „lucrum in gente, ut persuasum ha-
 „buere, bellis tantum dedita, nec
 „curante libros.,” Et in literis ad
 HEINSIUM. 21) „In mundi quo-
 „dam angulo hic degimus. Libros
 „ad nos adferre solent paucos, &
 „ex iis ipsis nobis utiles paucissimos.“
 Anno 1577. Stockholmiæ duos fuisse
 bibliopolas, ex literis Regis JO-
 HANNIS tertii discimus 22) qui-
 bus JOHANNI HENRICI & NI-
 COLAO JOHANNIS mandat, ut
 hæreticos libros, quos JOHAN-
 NES WITTENBERG bibliopola
 in Regnum, Rege incio, intulerat,
 nullo soluto pretio ipsi adimerent:
 Alterum vero, qui Archiepiscopi
 LAURENTII NERICIENSIS Jus-
 su, utilissimis libris suam instruxe-
 rat officinam, de Regis gratia face-
 rent

21) BURM. SYLL. Ep. T. V. p. 3.

22) Dat. Upl. d. i. Oct. 1577. in
 Coll. PALMSK.

rent certiozem, Præter hos Magi-
strum PETRUM STABYENSEM
Anno 1616. referente PALMSKÖL-
DIO; privilegio Upsaliæ librariam
erigendi, instruxit GUSTAVUS
ADOLPHUS. Sed an ultra pro-
positum res processerit, dubito. Cer-
te ævo pontificiis Calvinianisque hæ-
resibus inquinato, nulla scripta, nisi
Svethica, quæ illas lites respiciebant,
æstimabantur. Ea oriebantur tem-
pora, ait laudatus SCHEFFERUS,
quæ non patiebantur aliter nego-
tium hoc expediri. Quid enim fu-
turum erat, si sub JOHANNE re-
crudescente Religione Pontificia, La-
tinis libris se tueri, contraque ire-
theologi decrevissent? Ac ne sub
CAROLO quidem omnia erant tu-
ta satis, per insidias eorum, qui
Calvini dogmata tuebantur; ne ita-
que dubia & incerta erraret multi-
tudo, scriptis Svethicis erudienda
erat. Et quoniam id genus alibi,
præsertim per Germaniam, com-
præ-

„præhensum literis fuerat, videba-
„tur utile, id vertere in sermonem
„patrium, ut simul consensus cum
„Ecclesiis ipsis, unde lux accensa,
„hiscæ regionibus ostenderetur. Quo
„pertinet quod legantur tot ex Ger-
„manico Latinoque factæ versiones,
„ut in eis pæne solis occupati tum
„fuisse videantur.“ SCHEFFERI ver-
ba ideo adducere voluimus, quia sta-
tum literarum hujus temporis optime
exprimant. Cum autem, CHRI-
STINA clavum tenente, melior u-
beriorque lux scientiis affulsisset,
huic morbo medicinam parare cona-
tus est AXELIUS OXENSTIER-
NIUS, cujus rogatu Regina ad EL-
ZEVIRIOS, librariis typographicis-
que officinis celebres, literas dedit,
quibus plurima oblata sunt commo-
da, eis, qui libros per Europæum or-
bem nuper emissos, quovis anno in
Sveciam transportare vellent. Quod
cum recusarent, ob loci remotiorem
situm, ad Regiam Majestatem sup-
plices

plices iverunt Academici Upsalien-
 ses, ut JOHANNI MARTINO
 STENIO Sveco, qui suam in ar-
 duo hoc negotio operam illis ob-
 tulerat, librariam tabernam Upsaliæ
 instituendi daretur venia. Sed ne-
 que hic nisi quædam exigua, & il-
 la quidem tarde, præstare potuit.
 Quem secuti JANSONIUS, BLEA-
 UII & WETSTENII vix in-
 choato operi manus subtraxerunt;
 donec HENRICUS CURIO, qui
 JANSONII officinæ per aliquot an-
 nos præfuerat, mutato patroni con-
 silio, rem difficillimam, a plurimis,
 damno præviso, relictam, A. 1659.
 sibi perficiendam sumeret. Ille Er-
 fordix natus, typos Latinos, Græ-
 cos, Hebræos, adeo familiares sibi
 reddidit, ut librariis typographicis-
 que in Svecia præfectus officinis,
 eruditorum sui temporis tantum non
 omnium familiaritatem promeruerit.
 Erat Vir, ait SCHEFFERUS in
 Epistola ad HEINSIUM, ad pro-
 mo-

movendas literas natus factusque. Solus nempe & unicus in regno, ex quo aliquam operam docti sibi promitterent. Sed idem CURIO, postquam fatis noti in aula AMBROSII, linguæ Italicæ magistri, viduam duxit uxorem, adeo a se ipso degeneravit, ut in CURIONE nihil reliquum, præter vestes obsoletas & vocabulum. 23) Sed hoc tamen institutum a CURIONE inceptum ordinatumque, adeo feliciter postea in patria promotum fuit, ut bibliopolæ Stockholmienses A. 1680. instar Lipsiensium & Francofurtensium, designationem librorum varii argumenti & idiomatis, qui in Sveciam nuper transvecti, apud illos venales exhibebantur, quovis anno, *Catalogi Holmensis* titulo edere inciperent, quem vir multæ eruditionis & industriæ, JOHANNES HEIZIG RIDDERSTIERNA elaboravit. Quod tamen laudabile institutum, ut

23) BURM. Syll, Ep. T. V. p. 138.

ut plerumque fieri solet, perpetuitate caruit.

§. X.

Innotescere exteris jam cœpit Upsaliensis Bibliotheca, qui honorificentius certe de illa locuti sunt, quam quidem tum adhuc promeruerat. Upsaliensis Urbs, ait LUDO-
VICUS JACOBI, notissima est Archiepiscopali sede, & Academia, in qua servatur Bibliotheca amplissima & manuscriptis non minus quam impressis optime instructa 24). Quibus certe Regiam Stockholmiensem cum hac nostra confundit, dum de manuscriptis codicibus loquitur, quorum plane nihil tum habebamus.

§. XI.

Interea Sveciam deserit GUSTAVI filia, cum CAROLUS GUSTAVUS, qui ipse ad hoc Lyceum studiorum rudimenta deposuerat, a DEO & CHRISTINA ad imperium admotus, summa tam in A-

C 2 cade-

24) L. cit.

cademiam universam, quam Bibliothecam, extare voluit favoris regii documenta. Igitur cum lites, quas ipsi moverat Rex Poloniæ, JOHANNES CASIMIRUS, JOHANNIS tertii Regis Sveciæ, a SIGISMUNDO, nepos, non nisi armis dirimi possent, in Polonia ubique victor, insignes Bibliothecas, quæ passim occurrebant, Upsaliam ablegavit. Utinam vero idem fatum singulis Poloniæ Lithuaniamq; bibliothecis mansisset, quæ inimicis ignibus præbuerunt escam. De Lesna urbe narrat STEPHANUS MELISCH in visionibus suis, cum illam nostri obsiderent, atque cives CZIRNAM, Silesiæ oppidulum, se contulissent, patriæ incendia inde spectaturi, ambusta etjam librorum folia, cum favillis eo ablata fuisse, quæ venti transvexerant ingenti copia. Accepimus nos duas Posnanienses, unam Jesuitarum, Patrum Benhardinorum alteram. Quas subsequutæ sunt Wilnen-

nenfis, quæ licet Regium montem 25) quasi ad locum tutiorem transportaretur, victrices tamen manus effugere non potuit: Et Cracoviensis, ad quam Bibliothecarius tum nuper fuerat GEORGIUS BORASTUS Svecus, vir doctissimus. Erexerat hanc SIGISMUNDUS secundus, & referente HEIDENSTEINIO, Moscoviticis spoliis multum ampliaverat. Nobis tamen nihil inde remansit, postquam Olivensis fœderis nono articulo cavisset Rex Poloniæ, ut integra ipsi restitueretur. Qui vero has manubias in Patriam salvas & integras transtulerat, JOHANNES BYSSOW, militiæ Regiæ commissarius, equestrem dignitatem a Rege summo meruit.

§. XII.

Erexerunt etjam illustres inSvecia viri, more Romanorum veterum bibliothecas in Tusculanis suis: ubi
ani-

25) ADR. IGNAT. NARAMOWSKI Facies Rer. Sarm. Lib. 1. p. 280.

animos curis defatigatos relaxarent. Inter has fuit Rosenhaniana, quam in prædio Bærbo prope Nycopiam struxit SCHERINGUS hujus nominis primus. Ad cujus introitum hæc olim legebantur :

SISTE.

QUISQUIS. ANTE. PORTAM. ES.
FÖRES. NON. PULSA.

NEC. STREPITUM. MOVE.
LOCUS. SACER. EST.

HIC. DIVINÆ.

ET. HUMANÆ. SCIENTIÆ.
SACRARIUM.

HIC. SENATUS.

ET. CULTUS. MORTUORUM.
FACESSANT. HINC. NEGOTIA.

STREPITUS. ET. LITERARUM.
IGNARI.

SOLITUDINEM.

ET. OTIUM. POSSESSORIS.
INTERPELLARE. NOLI.

Wifingsburgensis Bibliotheca, a Regni
Drotzeto PETRO BRAHEO, eru-
ditione non minus quam genere il-
lustri

lustri, collecta, partim combusta est, partim arcem Skogensam adhuc ornat. Rolambianam formavit illustrissimus CLAUDIUS ROLAMBIUS in prædio suo Lenna, atque in catalogos, mole fati spissos, propria manu, redegit. Quantum ex hac profecerit JOHANNES HADORPHIUS, bibliothecarum patriæ, suo ævo, scrutator diligentissimus, in præfationibus ad chronicon rhythmicum majus & historiam S. OLAVI Regis, ipse fatetur. Est vero illustri huic genti, ab antiquo ævo, velut sanguine transmissus literarum amor, qui apud hodiernos etiam antiqui nominis famæq; propagatores, perdurat. Etiam Delagardiana celebris fuit. Quam congeffit MAGNUS GABRIEL DELAGARDIUS, Regni & Academiæ Upsaliensis Cancellarius, literarumq; Mæcenas, in Wenegarnensi aula prope Sigtunam sita. Ad hanc Bibliothecam aditum sibi, pulcro hoc car-

earmine, olim paravit, Poeta apud nos celebris, ANDREAS STOBÆUS:

*Magna ducum Soboles, cælo delapsa
propago,*

*Aut ipsis, Heros, adnumerande diis.
Quisquis es, Arctoi certum decus omne
trionis,*

*Et Gothici nomen, gloria, gemma, soli.
Da veniam, mea Musa Tuum quod numen
adore,*

*Quod tangat divos officiosa pedes.
Tempora sunt fateor minus opportuna,
sed audi,*

*Expedit paucis quod tremebunda petit:
Sordescit sensim sine libris vena poëtæ;
Ut Tua fac pateat Bibliotheca mihi.*

Formaverat, præter hanc, alias duas, quarum unam Stockholmiæ, alteram in arce Leckõ Westrogothorum servabat. Fuit vero ad Leckõensem illam A. 1679. Bibliothecarius ANDREAS INGEM. RHODINUS, quem titulum in dissertatione sua, Upsaliæ habita, de *solis maculis*, ipse apposuit

fuit. Sed Wenegarnensis reliquas & numero & bonitate superabat. Quæ in tam amplum numerum librorum excrevit, Polonicis Silesiacisque spoliis, & instructissima Bibliotheca STEPHANI JOH. STEPHANII, quæ Anno 1659. tota pæne in illam transit, locupletata, ut viri summi, PETRUS LAGERLÓF, LAURENTIUS NORRMAN, JOHANNES GARTMAN, OLAVUS LINNERIUS, ibidem Bibliothecarii munus gerere haud recusa-
verint 26).

§. XIII.

CAROLUS undecimus con-
nato amore musas coluit. Igitur cum adparatus tam Rålambianus quam Delagardianus, ipsi per reductionis jura adjudicaretur, Upsaliam illos transmisit. Insertus est hic Bibliothecæ Academicæ A. 1686. Unde optimis præstantissimisque libris Hebraicis, Græcis, Latinis, Gallicis,
Itali-

26) NORRMANNI Orationes p.172.

Italicis, Hispanicis abunde ditata est: quod certe catalogi apud nos superstites, & ab OLAVO LINNERIO, dum illi præflet, grandi volumine confecti, satis commonstrant. Ille vero subsequēbatur A. 1693. qui, licet librorum numero minor, pretio tamen Delagardiano non cedit.

§. XIV.

Cæterum ad tantam amplitudinem Bibliotheca Upsaliensis jam pervenerat, ut ædes antiquæ illam ulterius non caperent. Novum igitur palatium supra Gustavianum auditorium, suis impensis, extrui jussit CAROLUS undecimus. Quod factum, in marmorea effigie Gloriosissimi Regis, a CASPARO SCHRODERO Sveco, sculpta, & in occidentali atrio posita, perennat. Ubi hæc leguntur.

REGI.

AUGUSTO. PIO. FELICI.

CAROLO. XI.

LITERARUM. STATORI.

BI.

BIBLIOTHECÆ. HUIUS.

INSTAURATORI.

PATRIÆ. PATRI.

CURANTE.

ACADEMIÆ. CANCELLARIO.

BENED. OXENSTIERNA.

POS.

MDCCI.

Ab A. 1624. domum illam, in quam hodie Consistorium Academicum convocatur, occupabant libri; neque prius, licet de hoc negotio sæpius consultaretur, commodius habitaculum adepti sunt, quam magnus sui temporis polyhistor, OLAVUS RUDBECKIUS senior, Regis mandato, Gustavianas ædes ita informasset, ut duo illa spatiosissima atria inde pararentur, quæ Bibliothecam nostram jam continent. Meruitque sane quem tenet locum, summi RUDBECKII imago, quæ super introitum septentrionalis atrii conspicitur. Igitur in novas has pulcerrimasque ædes transmigrarunt libri A. 1691. & 1693. ubi

bi

bi studio indefesso LAURENTII NORRMANNI, tum Bibliothecarii, explicati ordinatiq; sunt. Versus Arcton philosophica Bibliotheca comparet, secundum facultates, naturali in scientiis ordine, disposita Occidentalis vero domus, Theologos, Medicos & Juris commentatores complectitur: quæ duo conclavia porticus, imaginibus illustrissimorum Cancellariorum pulcerrime ornata, jungit, in qua etiam manuscripti codices aliaque rariora naturæ vel artis opera, servantur.

§. XV.

Centum volumina rarissimorum Rabbiorum A. 1692. variis terrarum tractibus a se comparatorum, Bibliothecæ Upsaliensi reliquit assiduus horum studiorum cultor, & Syntagmatis bifrontis Auctor, LAURENTIUS ODHELIUS. 27) Atq; ut mu-

27) Erat ille ERICI ODHELII Theol. Doct. & Prof Ups. filius; qui, cum in patria, ERICO BENZELIO summo viro, Informatore studiorum rudimenta de-

munificentias FEUQUIERIORUM,
ROBBINSONIORUM, CARTE-
RETIORUM, ROSENCRANT-
ZIORUM taceamus, certe reticen-
dus non est thesaurus librorum, Sla-
vo-Rufficorum, Bohemicorum, Angli-
co-

gustaverat, peregre proficiscebatur. Tum
vero ESDRA EZARDO manucente,
eos in orientali eruditione progressus fe-
cit, ut non tantum Hebræum codicem
sed Rabbiorum quoque scripta & com-
mentarios, summo cum fructu evolve-
ret. Visa Germania, Italia, Gallia, Bel-
gio, Anglia, Giessam A. 1687. properat, ut
Theol. Doctor renunciaretur: eo fine
Synagogam Bifrontem composuit, quo
libello hodiernam Synagogam Judæo-
rum, a veteri patrum doctrina pluri-
mum defecisse demonstravit. Sed dum
Hamburgi moratur, hectica, qua ju-
venis laboraverat, in ingens Hebræarum
literarum damnum, occumbit. Ne vero
expers plane omnis lucri, ab ipsius vigi-
liis studiisque, esset patria, morti vici-
nus, adparatum suum Rabbanicum, Bi-
bliothecæ Upsaliensi, testamentariis li-
teris, reliquit.

corum, Italicorum, Hispanicorum, Hungaricorum, Polonicorum, Moldavo-Sclavonicorum, Illyricorum, quo illustris SPARVENFELDIUS illam donavit. Adierat SPARVENFELDIUS terras Europæ fere omnes, & Africæ nonnullas, Gothica monumenta conquirendi proposito. Quæ cum nusquam reperisset, magnam, eorum loco, librorum cujusvis generis, supellectilem secum in patriam attulit, qui sine hujus studio, in nostrum orbem vix unquam venissent. His addidit. A. 1701. Armenicam Bibliothecam haud vulgarem, indulg. Parens meus D. OLAVUS CELSIUS, Upsaliensis Archipræpositus & Professor primarius, quam Romæ, Massiliæ, Amstelædami comparaverat. Cujus etjam Botanica Bibliotheca ducentorum voluminum, non minori collecta studio, A. 1739. in hanc translata est.

§. XVI.

Neque parum Upsaliensi Bibliothecæ accessit librorum, ex adparatibus Professorum Upsaliensium, aliorumque in Svecia doctorum Virorum, dum, mortuis possessoribus, illorum bibliothecæ sub hastam venerunt. Ita ex *Bergiana* 28) in Slavonicis, ex *Foreliana* 29) in Grammaticis & Poësi, ex *Buskagriana* 30) in Rabbinicis, ex *Enemanniana* 31) in Arabicis, ex *Blockiana*, 32) in Medicis, ex *Spegeliana* 33)

28) NICOLAUS BERGIUS Revaliensis. A. 1700 Generalis Superintendens per Livoniam, in Religione & Lingua Rutenorum insigniter doctus, magnam Bibliothecam librorum Slavonicorum collegerat.

29) HEMMINGUS FORELIUS Prof. Poëf. Upf. 1687.

30) JOHANNES BUSKAGRIUS L. L. O. O. Prof. Upf. a 1661.

31) MICHAEL ENEMANNUS O. O. L. L. Prof. Upf. a. 1714.

32) MAGNUS GABRIEL VON BLOCK A. 1702 Med. Ostr: Prov. Vir doctrinæ & ingenii solidioris, qui variis per Eu-

in Ecclesiasticis, magna incrementa accepit. Omnium vero pulcerrima messis illa erat, quam fecit, dum venum daretur Bibliotheca LAURENTII NORRMANNI, referta ter mille rarissimis in quacunq; materia libris, veterum & recentiorum, maximam partem Rabbinicorum, Græcorum, Hispanicorum, quos catalogus, cura RICHARDI von der HARDT A. 1707. publici juris factus, recenset. Inde vero præcipuum pretium libri habent, summi hujus Viri literatissima manu triti, quod in marginibus passim ipsius observationes & emendationes exhibent. Inter hæc autem cimelia ultimo haud ponimus loco Græci Thesauri Stephaniani exemplum, schedis Norrmannianis & augmentis repletum, ut laboris, quem in hoc opere

peragendam itineribus clarus, insignem Bibliothecam reliquit.

33) HAQUINUS SPEGEL Archiepiscopus Upsal.

pere emendando augendoque posuerat, locupletissimum testem. Neque minoris facimus lexicon Græco-barbarum Meursianum, ejus observationibus illustratum, quod opportune nuper accepimus.

§. XVII.

Manuscriptis codicibus Bibliotheca nostra non quidem abundat, tamen inter paucos, quos possidet, unus vel alterprehenditur, quem frustra alibi quæsiveris. Græca & Latina cimelia ex Bibliotheca JOHANNIS SCHEFFERI accepit, quæ vir summus Argentorato secum Upsaliam asportaverat. Occurrunt inter illa nonnulla Mathematica, Musica & Physica, Græcorum veterum, quibus SEBASTIANUS MIEGIUS, Argentoratensis Senator & Nobilis, possessor vetus, varias annotatiunculas hinc inde aspersit. His accedunt Enemanniani codices MSS. Arabici, Turcici, Persici, ab illo, dum in oriente versaretur, proprio ære collecti, & A-

D rabi-

rabici, Turcici, Coptici, Æthiopici, Rabbinici, a Rev. Lundensium Præsule HENRICO BENZELIO, Cauri partim, partim Constantinopoli, mille octingentorum thalerorum pretio, Bibliothecæ nostræ adquisiti: quorum indiculus in actis Literariis Upsaliensibus exhibetur 34). Cæterum quid illustri SPARVENFELDIO 35), etjam ex hac parte debeat

34) A. 1721. p. 242.

35) Quin etjam fundis magnus hic Mæcenas Bibliothecam nostram donavit, quibus januarum custos alitur. Cæterum de illustris hujus Viri industria & in Musas amore, testantur illius labores varii, quorum autographa Bibliotheca nostra, in auctoris memoriam nunquam morituram, servabit. Ut sunt, inter alia, Svecana versio operis SAAVEDRÆ, quod Corona Gothica inscribitur, quam eo usque perduxit illustris auctor, ut primas etjam plagulas typis mandarit, Carolo Regi dicatas; & Lexicon Latino-Sclaveno-Russico-Germanicum, cujus duo folia, speciminis gratia, in Belgio pro

beat Bibliotheca nostra, literæ Viri Nob. ad Academicos Patres scriptæ, abunde loquuntur.

PATRES CONSCRIPTI ACADEMIÆ UPSALENSIS, Viri omnium Facultatum Præcellentissimi.

*Q*uos variis, iisque difficillimis per Europam, partemque Africæ, antiquitatum potissimum Gothicarum indagandarum ergo jussis susceptisque pariter & confectis itineribus aliquo studio, impensis, ac periculis, undique conquissiveram Codices MSS. & impresos Arabicos, Syriacos, Ægyptiacos, Turcicos, Persicos, Græcos, Slavonicos, Latinos, Moldowlachos, Sinenses, Rheticos, Epiroticos, &c. apud Europæas gentes plerasque, septentrionales cumprimis maximam partem nec vi-

D 2 fos

prodierunt. De hoc opere loquitur KEDERUS in Epistola inserta novis Lit. M. Balth. A. 1700. p. 269. & NICOLAUS BERGIUS in diff. de statu Eccl. & Relig. Moscov. c. III. p. 47.

fos nec cognitos, magnæ antiquitatis
variaeque adeo sapientiæ raræque sci-
entiæ plenos, certe ad illustrandam Pa-
triæ gloriam maxime valituros, illo-
rum heic centuriam partemque non sper-
nendam Academiæ ac Bibliothecæ U-
psalensi lubens meritoque dico, offero,
vestræ vero, Patres Academici, curæ
fideique nunc sisto, permitto.

At enim ubi potius hæc Antiquita-
tis cimelia deponerem, quam ad illud bo-
næ mentis sacrarium Academiam Upsa-
lensem, nutricem quondam meam suavis-
simam, quæ & antiquitate & celebri-
tate nominis, meliorum itidem artium
disciplinarumque cultu, vel cuius per
terrarum orbem alii palmam facere
dubiam facile queat? Quibus concrede-
rem rectius, quam viris omnigenæ e-
ruditionis laude præcellentibus, omnis
Divinæ, humanæ, abstrusæ etiam scien-
tiæ promissis æque ac conditis fidelissimis?
Adservate ergo, Conscripti Patres, hos
qualescunque itinerum meorum fructus,
an fructuum partes vel reliquias, Aca-
de-

*demie ac Bibliothecæ quo placitum loco:
sint amoris in Patriam, studii erga Aca-
demiam, animi erga Vos mei totidem ob-
sides, testes, interpretes. Valete & feli-
citer rem gerite.*

Præcellentium Nominum Vestrorum
Holmiæ add. XV Maji
anni c1o lccc. *observantissimus*

J. G. SPARWENFELDT.

Quibus his responderunt Academi-
ci Upsalienses:

S:æ R:æ M:tis MAGNÆ FIDEI
VIRO, Et a ceremoniis Legato-
rum publicis Primario, Illustri &
Generosissimo Domino,
JOH. G. SPARWENFELDIO, S.D.

DEsunt nobis verba, *Vir Generosissi-
me*, quibus exornemus aut potius
dignis encomiis celebremus splendidum
illud munus literarium, quo nuperius
per singularem tuam munificentiam in-
signiter aucta & ornata est Bibliotheca
Academica. Id saltem nostri in præsens
intelligimus esse officii, hoc nomine, Ti-
bi, *Vir Generosissime*, ex Senatus A-
cade-

academici decreto gratias agere solennes,
 easdemque immortales, & Musis Upsa-
 lensibus pretiosissimam hanc accessionem
 impense gratulari. Profecto ubi colle-
 ctoris summam fidem, diligentiam at-
 que industriam prope incredibilem cogi-
 tamus in tot codicibus MSS. & impres-
 sis conquirendis parandisque, utpote e-
 mensi tot desperata per Europam par-
 temque Africae itinera, ad illustrandam
 dulcissimæ patriæ & Gothicæ gentis in-
 veteratam gloriam unice suscepta; pa-
 riterque libros intuemur ipsos, quorum
 plerique in hunc diem Arctoo orbi nec
 visi nec cogniti, nedum lecti & excusi
 sunt, inestimabile donum jure censemus,
 adeoque nunc maxime omnes animadver-
 timus, quam propemodum nihil hæc Bi-
 bliotheca, si librorum copiam & varie-
 tatem spectes, aliis quibusvis in orbe
 literato cedat. Adservabitur, Vir Ge-
 nerosissime, hoc antiquitatis κειμήλιον
 in gratam & perpetuam Tui memo-
 riam, conficieturque & typis divulga-
 bitur horum omnium voluminum index,
 quo

quo non solum indigenis, sed & exteris hominibus, cunctisque omnis populi ævique posteris innotescat, quid quantumque illustri SPARWENFELDIANO nomini debeant nostræ Camenæ. Atque sic lectissima hæc Codicum suppellex, uti Tuorum itinerum fructus est uberrimus: ita solida & nunquam intermorituræ gloriæ liberalitatisque Tuæ testis erit ac pignus sempiternum. De cetero semper Te venerabimur, quem virtus Tua & eruditio summa nobis omnibus & amicis & celebrem fecit. Vale

Generosissimi Tui Nominis

Upsalis, ipsis Calendis
Quintilis MDCCCV.

observantissimi

Rektor & Senatus Academicus.

Promissum indicem adornarunt Reverendiss. ERICUS BENZELIUS & indulg. Parens meus, ita sociato labore, ut hic Arabica, Persica, Turcica, ille vero Græca recenseret. Quæ Stockholmiensi Bibliothecæ Vir illustris legavit, pari studio
per

per GUSTAVUM PERINGE-
 RUM LILJEBLAD, Regium tum
 Bibliothecarium, erudito Catalogo,
 sunt descripta. Ut vero tantorum
 meritorum æterna vigeret memoria,
 tanti Musagetæ funus parentali ora-
 tione prosequi, suarum præ aliis par-
 tium esse rebatur, Bibliothecæ no-
 stræ Præfectus, jam Gothoburgen-
 sium Præsul, D. GEORGIUS WAL-
 LINUS, e qua pauca, cum ad rem
 præsentem pertineant, delibabimus.
 „In hac Urbe, ait, in hac Boreali-
 „um Athenarum arce, in hac Palladis
 „æde, in his super capita vestra mu-
 „sarum sacrariis, maxima SPAR-
 „VENFELDII munera, quando-
 „cunque libuerit, oculis conspici-
 „manibus contrectatis. Te cum pri-
 „mis testem adpello M. R. D. D. ac
 „P. OLAVE CELSI, qui plurimis
 „abhinc annis, una cum Rev. BEN-
 „ZELIO, ingentem eorum nume-
 „rum exacte recensuisti, atque eru-
 „dito orbi exhibuisti contemplan-
 dum

„dum. Multa equidem fuere illa, ac-
 „cefferunt tamen deinceps longe plu-
 „ra ejusdem commatis pretiique. In-
 „telligo magnificos illos partim typis
 „partim manu exaratos codices, lin-
 „guarum tantum non omnium, A-
 „rabicos, Syriacos, Copticos, Græ-
 „cos, Persicos, Turcicos, Arme-
 „nicos, Sclavonicos, Moldowlachi-
 „cos, Sinenses, Japonicos, Rhæticos,
 „Epiroticos, Latinos, Italicos, Galli-
 „cos, Hispanicos, &c. monumenta &
 „cimelia antiquitatis tam sacrae quam
 „profanae præstantissima, Arctoo or-
 „bi prius nec visa nec cognita, tot
 „vero jam annorum curis, vigiliis,
 „sudoribus, algoribus ac suntibus
 „prope infinitis, in orbe cum Chri-
 „stiano tum infideli, anxie conquista.

§. XVIII.

Dum virorum illustrium in Bi-
 bliothecam nostram merita persequi-
 mur, memorandus utique est Gene-
 rosissimus D. PETRUS SCHOEN-
 STRÔM, Vir, si quis alius, Scla-
 voni-

vonicarum antiquitatum callentissi-
 mus; qui e Siberiensi captivitate,
 qua diu detinebatur, redux, Sclavo-
 nicis, Tataricisque monumentis ra-
 rissimis, quo fertur in musas amo-
 re, Bibliothecam nostram locupleta-
 re voluit. Duo imprimis sunt codi-
 ces, in actis Upsaliensibus laudati,
 quos illius liberalitati debemus. Pri-
 or Sclavonicus continet Genealogias
 illustres Regni Moscovitici, tam Cza-
 ricas quam ducales & nobiles. Hu-
 jus pleraque exempla, nescio quo
 consilio, conquistaverat Czarus FE-
 DOR ALEXIOWITZ & ignibus
 tradiderat. Posterior Turcicus est,
 & exhibet Chani s. principis Tata-
 rici *Abulgasi Bagadur filii Arab Much-
 met Chani*, historiam Genealogicam,
 non modo suæ familiæ, sed etjam
 Tatarorum vicinorum. Rarissi-
 mum hoc monumentum Tataricæ
 gentis, dum in Moscovia erat Ge-
 nerofus possessor, Germanice trans-
 ferendum curavit. Fuere vero ad
 ma-

manus, qui Germanicam hanc versionem, incio possessore descriptam, Gallicam facerent, & in Belgio ederent, ejus nomine plane præterito, cujus industria codex primum illis innotuisset. Scimus, quantum Abulgasiano labori tribuat STRAHLENBERGIUS, qui inde seriem Regum Sveciæ per JOHANNEM MAGNUM fictam, explicari quodammodo posse existimat. Quod negotium quam infeliciter procedat, instituta inter hos scriptores collatione, facile adparebit.

§. XIX.

Wazstenensis Bibliotheca monumenta quædam Svecica, bullas utpote papales, epistolas, statuta Ecclesiastica &c. nostræ subministravit. Qui certè adparatus adhuc pulchrior fuisset, nisi Archiepiscopus ABRAHAMUS ANDREÆ *Angermannus*, reliquique reformatores Evangelici, pessimo zelo, illum magnam partem

tem destruxissent. De qua monumentorum clade ita loquitur MESSENIUS. Porro ait, alii Bibliothecam monasterii, sane instructissimam, simul diripuerunt; Cujus etiam non modica portio in castrum aucta, machinarum operationi deputatur, & reliqui codices numero pauciores vilioresque adhuc ibidem reservantur. Cum his pariter pauca literarum veterum documenta, seu verius fragmenta, quandoquidem non minus hostiliter cum ipsis quam antea cum libris processerint, in maximum patriæ & patriam scribentium historiam, detrimentum perierunt. 36) Partis Archivi hujus, quæ remansit Upsaliæ, eruditum Catalogum adornavit B. BENZELIUS, qui si imprimeretur, plurimum inde statui mediæ ævi literario, luminis accederet.

§. XX.

36) Scand. Illustr. T. VIII. p. 31.

§. XX.

Huc etjam pertinent historica collectanea Nob. ELIÆ PALMSKIÖLDII, quæ ab hæredibus, tribus thalerorum millibus, Upsalien- sis Bibliotheca sibi comparavit. Meruit certe stupenda & inexhausti laboris diligentia beatus collector, ut ipsius memoria, peculiari laude, posteritati tradatur 37). Etenim cum

in
 37) Quare etjam vitam ipsius, cum brevis sit, ex auctoris Autographo adferemus. ELIAS PALMSKÖL- DIUS nobilis, in hanc lucem, editus Holmiæ Anno 1667 d. 18 m. Julii, Patre ERICO LAURENTII RUNELL PALMSKIÖLD, ad Archivum Regni per annos XXXV Secretario Regio, nato in Sudermannia A:o 1608 d. 17. m. Octobris, denato Holmiæ A:o 1686 d. 6. m. Junii. Cui in munere successit Dn. SUENO LEIJONMARK, nunc dicasterii Regii Aboënsis Vice-Præses. Exactis sub domestica institutione primis pueritiae annis, uberioris eruditionis comparandæ gratiâ A:o 1679 mense Maji
 Aca-

in publicum emisisset Illustr. Comes
ERI.

„Academiam Upsaliensem adivit ; ubi
 „postquam per septennium literas insigni
 „cum fructu & successu tractasset , Re-
 „giis literis datis Anno 1685 d. m. Fe-
 „bruarii ordinario in Archivo Regni Can-
 „cellistæ, ut vocant, muneri admovetur,
 „cum licentiâ continuandi ulterius, per
 „unum alterumve annum, exercitia Aca-
 „demica. Acceptam, isthoc speciali be-
 „neficio, inter ipsa literarum studia at-
 „que ab ineunte statim adolescentia, de
 „Republica bene merendi occasionem,
 „diligentia & industria summa persecutus
 „est, alternis vicibus Archivum & Aca-
 „demiam, cum ingenti suo emolumento,
 „frequentans. Hac A:o 1689 demum
 „relictâ, omne tempus, quod ab occupa-
 „tionibus suis in Archivo vacuum ha-
 „buit, praxi forensi addiscendæ in supre-
 „mo dicasterio Regio, aliisq; judiciis in-
 „ferioribus, sub auscultationis beneficio,
 „impendit, donec A:o 1693 novo honore
 „ornatus per plenipotentiam Regiam ad
 „Archivum Regni vel Cancellariæ consti-
 „tueretur Actuarius. Quo munere nullus
 alius

ERICUS DAHLBERGIUS splen-
di-

„alius post ipsius patrem, qui A:o 1651
„ab illo ad Secretariatum in locum Vi-
„ce-Præsidis Dn. ISRAELIS LAGER-
„FELDT adscendit, perfunctus fuerat.
„In isto Actuarii munere, omni fide &
„dexteritate cum annos tres & aliquot
„menses exegisset, A:o 1697 literis Re-
„giis datis in Kongsôhr die Marti ad
„Actuarii primum vices in ipsa Cancel-
„laria Regia obeundas designatur, & mox
„subsecuta plenipotencia Regia data die
„Aprilis, eidem muneri præficitur, a-
„lio constituto Archivi Actuario.

A:o 1701 mense Octobris, vacante
„per D:ni SUENONIS LEIJONMARK,
„ad officium Vice-Præsidis in dicasterio
„Supremo Finlandiæ, translationem, Ar-
„chivi Secretariatu, ab Illustrissimo Co-
„mite, nunc inter cœlites beatissimo,
„D:o BENEDICTO OXENSTIERNA,
„Senatore primo & Regiæ Cancellariæ
„Præside, LEIJONMARKIO in successio-
„rem unice denominatus, sed literis com-
„mendatitiis vel ferius exhibitis, vel a-
„liis intervenientibus remoris, eadem si-
„bi destinata promotione hac vice exci-
dit,

didum opus, quo Sueciæ arces, chalcographicis tabulis nitidissime delineantur; atque OLAVUS HERMELINUS, CLAUDIUS ÖRNHIELMIUS, PETRUS LAGERLÖFVIUS, Regio mandato, illud historicis descriptionibus illustrandum, unus post alterum, sibi summissent; perspexit PALMSKÖLDIUS rem, tum ob vastitatem suam, tum etiam ob monumentorum defectum, lente admodum processuram. Stimulavit igitur illum de patriis antiquitatibus bene merendi cupiditas, quam avito sanguine ab antiquis Regii Archivi præfectis, LAURENTIO OLAVI, ERASMO LUDOVICI, & ERI-

„dit, quæ tamen vix præterlapso unius
 „anni spatio ipsi postmodum feliciori sy-
 „dere obtigit, dum per plenipotentiam
 „Regiam expeditam in castris An.
 „1702 in locum nuper demortui D:ni
 „LUDOVICI SCHANTZ Archivi sub-
 „stituebatur Secretarius.“ Moriebatur
 PALMSKÖLDIUS laboribus exhaustus.

ERICO parente, possidebat, ut operi isti, licet amplissimo, manus admoveret. Auxit congenitum ardorem suasio D. JOHANNIS STIERNHÖKII, cujus opera in forensi doctrina, PALMSKIÖLDIUS usus fuerat. Hoc proposito, magnis sumtibus sibi Bibliothecam collegit auctorum, qui de patriis rebus commentati sunt. Quorum etjam Catalogum, Librarii Suecici titulo, typis evulgandum, adornavit. Et cum simul vastam plane multitudinem documentorum, quibus Archivum Regni instruitur, diligenti oculo, ipsi valde necessarium esset perquirere, ita per integrum sexennium libris chartisque se abdidit, ut ne minimum quidem temporis otio & amicis relinqueret. Tum vero nata sunt notissima illa Palmiskiöldiana collectanea, quibus omnia, quæ vel in impressis, vel aliis monumentis, Suecanam historiam quacunque ratione illustrantia legerat, comprehen-

E

dun-

duntur. Ita vero indies crevit hic thesaurus, ut vitam ingeniumque unius viri illi congerendo suffecisse vix crederes. Est autem eo pretiosior, quod plurima monumenta, ex quibus illum collegerat, funestis ignibus arcis Regiæ Stockholmiensis postmodum perierint. Cum vero plurima se tandem collegisse intelligeret, quæ ad Sueciæ nov-antiquæ illustrationem pertinerent, varios in tomos illa digessit, de quibus ipsemet ita loquitur: „Præ-
 „ter varia excerpta & collecta-
 „nea Historico-politica, Genealogica
 „aliaque miscellanea, quæ absque
 „intermissione ex actis Archivi & di-
 „versis scriptoribus congerit, sin-
 „gula suis peculiaribus destinata
 „usibus: horas succisivas & otia fer-
 „me omnia consumit in elaborandis
 „& perficiendis suis, ante aliquod
 „tempus, inceptis opusculis, quo-
 „rum præcipua sunt quæ sequuntur.

„I Itinerarium historico-politi-
 „cum, in quo pleraque per regnum
 „universum, illique subjectas pro-
 „vincias; occurrentia loca, obser-
 „vata, inprimis illa, quorum men-
 „tio fit in historiis patriis, curiose
 „investigantur & breviter describun-
 „tur, indicatis simul ibi obviis an-
 „tiquitatibus, monumentis & inscri-
 „ptionibus.

II. Memorabilia gentis Suio-Go-
 „thicæ dicta & facta sub suis certis
 „titulis, methodo peculiari disposita.

III. Calendarium historicum, quo
 „res recensentur memorabiles, quæ
 „seculis novissimis XVI. & XVII in.
 „Suecia, singulis diebus aut contige-
 „runt aut gesta fuerunt.

IV. Index recessuum & actorum
 „publicorum ab antiquissimis tem-
 „poribus, præsertim verò regis Ma-
 „gni Ladalaâs, ad hæc nostra, or-
 „dine adcurato, continuatur.

V. Observationes Genealogicæ
 „ex Actis Archivi variisque ante-
 „ob E 2 ceslo-

„cessorum suorum, ERASMI LU-
 „DOVICI, PETRI MAGNI UT-
 „TER, JONÆ BUREI & parentis
 „ERICI PALMSKIÓLDII collectio-
 „nibus & manuscriptis, summo stu-
 „dio & labore erutæ.

VI. Bibliotheca Suo-Gothica,
 „qua cum suis plenis titulis recen-
 „sentur pleraque scripta, quæ a Sve-
 „cis vel Suecica civitate donatis con-
 „dita, intra vel extra patriam, pu-
 „blicam aspexerunt lucem, aut ad-
 „huc exstant inedita, quatuor distin-
 „cta partibus, quarum prima exhi-
 „bet Theologica, secunda juridica,
 „tertia medica & Physica, quarta
 „Philosophica, historica, Philologi-
 „ca aliaque miscellanea, adspersis, suis
 „locis, necessariis observationibus &
 „indicatis sub finem singulorum au-
 „ctorum diebus natalibus & emor-
 „tualibus, vitæque conditione.

Interea dum hæc memorata, ul-
 „teriore expectant limam, prælo
 „habentur parata, quam primum i-
 do-

„donec se obtulerit typographus,
 „vel alius sumptuum necessariorum
 „subministrator, magnorum quo-
 „rundam ex gente Suiogothica he-
 „roum & virorum illustrium mo-
 „numenta literaria, in quatuor to-
 „mos distributa, quorum 1. conti-
 „nentur Orationes variis occasioni-
 „bus habitæ, 2. Dissertationes ab il-
 „lis conscriptæ. 3. Epistolæ. 4. Poë-
 „mata aliaque varii generis & argu-
 „menti opuscula sermone Latino
 „consignata, cum indiculo, in quo
 „Singulorum vitæ brevissime per-
 „scribuntur. &c. Qui uberio-
 „rem vastissimi operis Palmisköldiani co-
 „gnitionem desiderant, ipsius colle-
 „ctoris, ad Illustr. Comitem DAL-
 „BERGIUM perlegant literas.*). His
 vero

*) PALMSKIÓLDS egen berättelse till
 hans Excellence, Kongl. Rådet och
 Gen. Gouverneuren, Gref Eric Dal-
 berg, angående sine historiske extra-
 cter och collectanea. dat. Stockholm
 den 28 Februarii 1702.

Eders

vero facile patere arbitror, quam
 vasta

Eders höggrefl. Excellence tecktes
 „ei onådigt uptaga, det jag som aldrig
 „ännu har haft den lyckan, att en gång
 „wara hos Eders höggrefl. Excellence
 „till namnet bekant, fast mindre kan
 „förmöda mig åga någon del uti Eders
 „höggrefl. Excellences höga gunst, skal
 „nu få driftigt understå mig, att under
 „Eders höggrefl. Excellences så mångfal-
 „dige och högtangelagne förrättningar,
 „med denne min skrifwelse framkomma.
 „Den högtbepriklige mildhet som med
 „en oförliknelig tapperhet hos Eders
 „höggrefl. Excellence till allas wörde-
 „fulla förundran sig så herligen här
 „sammanparat, är allena som brakt mig
 „till denna driftighet, och lemnat hos
 „mig den wisse och fåkre förhoppning,
 „att Eders höggrefl. Excellence warder
 „med nåder anseendes hwad jag af ett
 „wålment upfat medelst detta kommer
 „i all ödmjukhet att anbringa. Det äre
 „Nådige Herre, mer än 10 åhr förlup-
 „ne sedan jag af en hiertelig åstundån,
 „att på något fått kunna hos Eders
 „höggrefl. Excellence insinuera min rin-

fint molis, quidve contineat. In gra-
tiam

„ga person, och till att öfna mig vä-
„gen dertill, kom uppå de tankar, att
„uthaf våre gamle Crönikor, och hi-
„storiske handlingar samt hwarjehanda
„particuliere esterrättelser sammanfan-
„ka och uti ett corpore tillhopa fatta
„alt hwad jag kunnat finna i någon måt-
„totiänligt till den under Eders hög-
„grefl. Excellences höga auspiciis i vår-
„ket warande splendide och makelöfe
„Sueciam antiquam & novam. Samma
„mitt förehafwande kom wäl genom
„Eders höggrefl. Excellences straxt der
„på fölgde utresa till de Tyska provin-
„cierne att någorledes studsa, icke de-
„sto mindre har Jag lika fullt uti min
„fattade dessein fortfarit, och det med
„så mycket större flit och ifwer, som
„jag äfwen wid samma tid blef avance-
„rad till Actuarie tiensten uti Kongl.
„Maj:ts Archivo, och så medelst feck
„närmare anledning och tillfälle af de
„på then tiden dersammastådes besinte-
„lige, men nu genom den olyckelige
„Slåtsbranden till en god del förekom-
„ne historiske Acter, completera och
för-

tiam tamen illorum, qui Palmiskiöldianis

„föröka mitt tilförenne sammanbrack-
 „te förråd. Men som mig åter åhr 1697
 „wid min flyttning ifrån förberörde
 „Actuarii beställning i Archivo, till
 „det genom Herr Secreteraren Schme-
 „demans advancement öpnewarande A-
 „ctuariatet uti K. M:ts Cantzeli, mötte
 „mig ett nytt hinder, som syntes fåt-
 „tia mig i twifwelsmål om ytterligare
 „framgång, efter som jag således kom
 „att engageras med andra fyslor och
 „ingen så god lägenhet mera hade der-
 „på att arbeta, doch som jag till detta
 „wårck befann hos mig en synnerlig
 „inclination och desutan med stor kost-
 „nad, flit och sorgfällighet mig allare-
 „dan till den ändan förskaffat meren-
 „dels alla så in-som utrikes af trycket
 „utgångne rare Auctorer, samt alle-
 „handa historiska skrifter och curieuse
 „handlingar, som i någor måtto beröra
 „Swerige eller des underliggande Pro-
 „vincier och landskaper, så att Jag och
 „deröfwer fatt mig i anfenlig skuld och
 „och stor olägenhet, har jag oacktat
 „alle mig härwid mötande hinder och
 be-

dianis his laboribus uti voluerint, ob-
 „befwår ändå framhårdigt häruti con-
 „tinuerat, och ånteligen dermed få wi-
 „da kommit att jag förutan mycket
 „som intet ånnu är renskrifwit eller i
 „ordning bracht, har att upwisa tren-
 „ne starka volumina in 4:to med min
 „egen hand och en allra compressast
 „styl sammanskrefne, som innehålla
 „collectanea miscellanea om Sweriges
 „Rike i gemen, samt alla dess landska-
 „per och underliggande Finske, Skånske
 „Lifländske och Tyske provincier i syn-
 „nerhet, hwarutinnan jempte en med
 „all flit sammanfattad berättelse om alle
 „uti hwart landskap befintelige Städer,
 „Slätt, Kyrckior, Palais och herrefä-
 „ten, samt gamla Kloster och elljest re-
 „marquable orter, inflyta merendels
 „alla de Passagier som hos in- och ut-
 „ländske authorer stå till att finna om
 „någon ort i Sverige, såsom och alle
 „monumenter, (Runesténar undantaga-
 „ne) inscriptioner och curieusiteter,
 „som wid hwar och en ort kunna wa-
 „ra i akt att taga. Jag har och tagit
 „mig den mödan, att af historierne e-
 ruera,

observamus, nonnulla ejus non sine
 crisi
 „ruera, hwad märckwärdigt uppå hwar
 „ort, år håndt eller förrättat, jämwäl
 „när och af hwem hwar Stad, Slätt,
 „Kyrkia, kloster och Palais blifwit up-
 „bygt, förbättradt, afbrändt och för-
 „stördt eller någre andre besynnerliga
 „hendelser warit underkastad, görän-
 „des det som angår Upland, allena ett
 „stort volumen för sig sielf. Nu en-
 „doch jag i mitt sinne och samwete är
 „öfwertygad om den möda flit och kost-
 „nad som jag uppå detta wärks sam-
 „mandragande öfwer 10 år användt,
 „så har jag likwäl aldrig kunnat tänkia,
 „att thet skulle winna af en och annan
 „den applausum som jag med hugnad
 „nu förspörjer icke allenast af Herr vi-
 „ce præfidenten Lejonmark min gun-
 „stige gynnare och befordrare, som då
 „han för tre weckor sedan oförmode-
 „ligen kom först att se det, fann det
 „både mycket nyttigt, såsom och nå-
 „stan oumgångeligt för den som får
 „befallning Descriptionem Sueciæ att
 „utarbeta, utan har och hans höggrefl.
 „Excellence Gref Bengt Oxenstierna
 som

crisi adhiberi posse, cum interdum conjecturis justo majorem fidem habuerit. Cæterum æstimanda sunt præsertim, documenta, diplomata & literæ, quæ ad historiam tam civilem quam Ecclesiasticam proximorum seculorum pertinent, quæque magna copia ex autographis, sua manu exscripsit PALMSKIÖLDIUS.

§. XXI.

His addidit varios codices MAGNUS GABRIEL DELAGARDIUS, per JOHANNEM HADOR-

„som i går låt komma det för sine ögon
 „och med flit såg thet igenom, bety-
 „gat derwid ett så nådigt nöje och wäl-
 „behag, att hans höggrefl. Excellence
 „af eget bewäg tillfode mig, att wela
 „det samma hos Eders höggrefl. Excel-
 „lence i bästa måtton recommendera.
 Skulle jag än widare bli så lyckelig och
 „jemwål erhålla Eders höggrefl. Excel-
 „lences ynneft och höggunstige appro-
 „bation som ifrån början härwid warit
 „mitt förnåmste ögnemärke, har jag
 „wunnit det jag sökt och hindt till det
 „mål, jag endast syftat efter.

DORPHIUM in catalogum redactos, qui Stockholmiæ in folio A. 1675. prodiit. Exscripsit ex illo, titulos codicum Gothica lingua consignatorum atque colloquiis mensuris A. 1691 p. 730. inseruit TENZELIUS, Indicem hunc, cum jam rarefcatur, ex Epistola Delagardiana, membrana nitide scripta, adferam, spe certam me facturum æquis harum literarum æstimatoribus pergratam, additis tum HADORPHII tum meis observationibus, quæ, minusculis literis, singulis codicum titulis adscriptæ sunt.

SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS
Regniq;ue Sveciæ Senator & Cancellarius, Judex Provincialis Westrogothiæ Daliæque ut & Academiæ Upsaliensis Cancellarius.

Nos MAGNUS GABRIEL
DE LA GARDIE,

Comes in Läcköo & Arensburg,
Liber baro in Ekholmen, Dominus in Hapsal, Helmet, Magnus-
hoff,

hoff, Høyentorp & Wennegarn &c.
Magnifico Reſtori, Virisq; plu-
rimum Reverendis Clariffimisque
omnium Facultatum in Academia
Patria Upſalienſi Profeſſoribus,
S. P. D.

OMnino multa ſunt, Viri pl. Re-
verendi Clariffimique in omni
literarum genere, eaque per ſe exi-
mia, ſuo tamen pretio haud æſtima-
ta, vel quod ignavia quadam ævi
minus trita ac celebrata vulgo igno-
rentur, vel quod difficiles explica-
tus habere viſa, ingenii aciem ne-
mo exerceat iisdem explicatiſſime red-
dendis. Scilicet ita fere compara-
tum eſt, ut quæ facile percipi ne-
queunt, nec ſua ſponte influunt,
ea libenter ad pedes abjiciamus. Sa-
ne viri docti, iique rerum antiqua-
rum curioſi ſpeculatores, ultro fa-
tentur infinita pene veterum ſcri-
ptorum libris ita abdita jacere, ut ea
canum indagatorum more, qui fe-
ras ſagacitate veſtigant odorantur-
que

quæ ex his, in quibus delitescunt, cubilibus excitare, & odore, vel aliquo leviter presso vestigio persequi sit necesse. Inde nimirum, quod in permagna totius antiquitatis & vel earum rerum, quæ olim in medio positæ, in ore sermoneque omnium erant, ignoratione versamur. Atque ut alia transeamus, nemo fortassis recte dubitavit, pauca non esse, eaque haud contemnenda in prisca gentium fere omnium historia, quæ nos prætereunt. Imo vero pars perampla earum, quas hodie *Antiquitates Patriæ* appellamus, interitu hominum una interiit, & oblivione posteritatis obruta jacet penitus. Ipsa denique verba, quæ in ore prisca antiquitatis crebro erant, quasi exauctorata a sequenti ætate repudiataque non nisi a paucissimis hodie intelligi queunt. Sed vix est, ac ne vix quidem, ut existimemus plane nihil rei literariæ interesse, hæc cui cuimodi fuerint, iusque

fusque deque haberi. Et vero quisque non ineptus rerum æstimator facile nobis adfirmarit, vel in hisce studiosè indagandis perquirendisque tempus rectè consumi. Quod tamen eo non spectat, ut velimus insolentia quæque verba, multisque jam jam seculis oblitterata revocari; scilicet *vivendum moribus patriæ* ut quidam veterum non inscite ait, *presentibus verbis loquendum*. Alios vero hæc usus habent, eosque peramplos, quod neminem latere poterit nisi quidem plane in literis isdem sit hospes, & ab hisce tam honestis jucundisque studiis alienus. Atque ut alia, hoc loco silentio prætereamus, vel eo hæc conferunt, ut ingenia veterum quodammodo noscere liceat, simulque hæc ratione multarum rerum egregiam consequamur scientiam. Denique per se pulchrum, novisse linguam qua usi majores nostri; idque vel ob ejusdem magnificentiam ac Majestatem,

nati-

nativique decoris spectabilem exsuperantiam: Imò vero turpe nescire ultimam ejus linguæ, qua hodie utimur, stirpem, natales ac cunabula, quæ ex illis fontibus repetenda sunt. Sane Regum olim maximus, nunc piissimæ gloriosissimæque recordationis CAROLUS GUSTAVUS, ut erat rerum præclarissimarum, adeoque omnis honesti studii rectus æstimator, summusque Patronus, in hoc vero quam strenuissime elaboravit, quemadmodum Patriam sibi Charissimam & fortiter tueretur, & modis quibuscunque ornaret; Ita etjam de excitando provehendoque studio Antiquitatis Patriæ, optime cogitavit. Verum commotis per Europam tot tantisque bellorum tempestatibus, quibus & ipse Serenissimus Rex & Dominus noster abripiébatur, totum fere tempus, quo clavum imperii patrii (memoria nominis sui gloriaque sempiterna) tenuit, extra patriam consume-

fumere necessum habuit, eoque pie
 cogitata exsequi nequivit. Nunc ve-
 ro Dei concessu atque munere com-
 positis bellorum tempestatibus tan-
 ti Herois Filius, isdemque Rex &
 Dominus noster clementissimus CA-
 ROLUS XI. Magni Patris insistens
 vestigiis ac æque erga Patriam stu-
 diaque honestatis animatus; quod
 olim Serenissimus Potentissimusque
 Rex pie cogitavit, sed gravibus oc-
 cupatus bellis, tandemque morte
 præventus, expedire haud sustinuit;
 id vero ipse expediendum clemen-
 tissime suscepit, expedivitque. Ni-
 mirum Sacra Regia Majestas hac de
 causa nuper instituit COLLEGIUM AN-
 TIQUITATUM Patriæ, quod ignora-
 re non potestis, idque sumtibus re-
 giis quam liberalissime sustentat ac
 tuetur. Quo ipso haud dubie om-
 nes qui quidem, scientiam anti-
 quitatis Patriæ æstimare didicimus,
 id consecuturi sumus, quod cælo
 imputemus, quoque recte lætemur:

F

hoc

hoc est, senescentem jam & prope intermortuam rerum antiquarum memoriam renovari, & a perpetua oblivione silentioque vindicari comperiemus. Atqui mediocres non sunt tenebræ in silva, ubi hæc captanda & indiganda sunt, neque eo quo pervenire contendimus, semitæ adeo tritæ, ut non in ipsis tramitibus multa objiciantur, quæ euntem retineant morenturque. Ideoque omni laude dignissimi, qui luculenta quæque prisca antiquitatis monumenta e fato eripiunt, inque lucem hominum aspectumque publico commodo producunt. Quo nomine etiam hisce nostris temporibus, nostraque in Patria aliquot egregiorum virorum industria navitasque, summis laudibus celebrari digna videri debet, qui hoc in genere studiorum exercitati elimatique, nullis fracti laboribus, egregia quæque Antiquitatis Sveo-Gothicæ monumenta, e densis tenebris feliciter

eruant, nec amplius veluti muta jacere ac delitescere patiuntur. Cujus studii, quæ quidem uti nobis videtur, liberalissima impensa est, præclarissimæque positæ industriæ, alia aliis majora & luculentiora specimen, indies non quidem sine oblectatione quadam recipimus, Nulla vero tam ingrata erit fama, nulla tam surda posteritas, quæ hanc tam egregiam publico navatam operam commendare nesciat. Cumque S. R. Majestati placuisse intellexerimus, quò hæc ante nominata studia Antiquitatis Patriæ feliciter colantur ac frequententur, partem aliquam curarum de COLLEGIO ANTIQUITATIS nobis clementissime commendare, in id omnes ingenii industriæque nervos quam libentissime contendemus, quemadmodum & hæc antiquitatis studia feliciter vigeant & efflorescant, & Collegium tueamur, ac quibus modis cunque adjuvemus. Qua cogitatione quicquid fere veterum Ma-

nuscriptorum in nostra Bibliotheca reperiri potuit, id omne Academiæ Patriæ Upsaliensi jure proprietatis possidendum relinquere transcribereque volumus. Quod etiam factum, hisce adfirmamus, quamque testatissimum facimus. Quorum Manuscriptorum codicum ope, si quid lucis adhiberi poterit vel ad historiam patriam, vel ad priscam hujus gentis terræque linguam, vel ad antiqua monumenta, quæ nostra ætas aut quoquo modo adhuc servat, aut vetustate senioque ævi consumpta ac oblitterata fere intercidere; scilicet eo ipso nos id consecutos esse quod hac donatione propositum nobis erat, haud dubie adfirmabimus vehementerque lætabimur. Sed & id ultro spondemus ac pollicemur, si quæ facultas adhuc futura sit, aliis insuper Manuscriptis huic proposito accommodatis, hæc studia adjuvare gratam animi benevolentiam nobis haud defuturam. Titulos

los manuscriptorum codicum, quos in Bibliothecam Academiæ Patriæ Upsaliensis inferri voluimus, visum his subjicere, atque ut ab aliis quibuscunque distingui, faciliusque agnosci queant, nomen nostrum, & juxta numerum cujusque Codicis, in exteriori ejusdem membrana, qua tegitur, extare voluimus. Hic vero excipimus *codicem Argenteum*, quo comprehensa sunt quatuor Servatoris & Domini nostri JESU CHRISTI Evangelia, eaque olim ab ULPHILA conscripta perantiqua lingua Gothica. Cujus sacrosancti Codicis in hac lingua hoc unum exemplum, uti quidem creditur, in vero Originali Orbis Christianus adhuc servat. Cumque nullo numero hic ipse Codex signatus sit aut distinctus, igitur alia ratione a reliquis Codicibus eundem distingui fecimus; Scilicet propter reverentiam divino verbo debitam, adeoque Majestatem linguæ olim genti nostræ terræque

do-

domesticam, laminis argenteis obdu-
ctum, in certa arcula huic rei apta ac
accommodata, asservari volumus.
Sed hic est, cur nobis adeoque Pa-
triæ omnino gratulemur, videlicet
hunc nostrum Ulphilam quasi redi-
vum in Patria iterum comparere,
qui varia forte jactatus facillime aut
penitus interire potuisset, aut certe
ad minimum nobis.

Igitur horum Manuscriptorum Co-
dicum habetis primum hunc per
quam desideratum

Ulphilæ Codicem argenteum,
in quarto & in membrana.

II. Exemplum ejusdem Codicis ar-
gentei, in Quarto.

* *Exemplar & Copia Codicis hu-
jus Argentei, iisdem literis Gothicis
exscriptum est, ligatura & foliis de-
auratis. In incendio Upsaliensi apud
Rudbeckium Seniore A. 1702 perit.*

III. Historiæ Regum, alias Konun-
ga Sagurne, lingua Islandica, fol.
in membrana.

• *Non antiqua modo lingua, sed literis etiam antiquis ante annos plurimos scriptæ, appellanturque Konunga Sagurne a materia subjecta; Continent enim Historiam Regum omnium Norvagiæ ab Haraldo Pulchricomo, ad mortem Sueronis Regis. Editæ nuper sumptibus & typis Illustrissimi Regni drotzeti Domini PETRI BRAHES, Comitis in Wisingsborg, &c. vertente illas in modernam patriæ nostræ linguam Dn. Jona Rugman Islando. Hic codex idem fatum cum altero subiit.*

IV. Fragmentum Historiæ Olai Tryggonii, Norvegiæ Regis, fol. in membrana.

• *Desideratur enim maxima pars hujus Historiæ, nec præter pagellam unam alteramve ex ea habetur, quas An. 1665. Upsaliæ edidit Cl. Olaus Verelius.*

V. Drama ἐρωτικὸν fol. in membrana.

• *Res continet amatorias, olim ad jocum concitandum; Islandica lingua scriptum.*

VI.

VI. Historia de quodam Eli, in linguam Normannicam olim a Roberto Abbate conversa; fol. in membrana.

* Juliani Ducis, S. Ægidii filii. Jussu Haquini Regis translata; ubi de Comite Wilhelmo & Rosemunda multa inculcantur. Stephan. Scriptum est fabulosum antiqua lingua Islandicæ compositum.

VII. Variæ Britannorum fabulæ fol. in membrana.

* Quas in carmina conversas olim, atque in conviviiis ad citharam decantari solitas fuisse perhibent. Sunt autem Relationes de Guiamaro Equite Britanniæ Meridionalis, Æskeliod Britannis veteribus dictæ; de nobilium duorum conjugibus, gemellos enixis; & id genus alia. Stephan.

VIII. Regis Magni Hagenfons Lex Frostoniensis, vel Frostetings Lag, ut & * Historia S. Olai minoris, Quarto in membrana.

* Vocatur Frostatings Lag a parte Norvagiæ septentrionali, ubi lex ista in usu fuit. habuere namque Norvagi diversas diversis locis leges ut olim in Suecia

cia. Sic Gulatings Lag ad aliam pertinebat Norvegiæ partem. * Historia illa S. Olai filii Haraldî Grönskes, minor sive brevior est altera illa, lingua pariter & Stylo Islandorum scripta.

IX. Corpus Juris Islandici vel Islands Lagbook Lingua Islandica, Quarto in membrana.

* Exemplar pretiosum & undique integrum ac absolutum. Præfixum habet confirmatoriam Regis Magni, filii Haquini Suerresons. Ad calcem plurima habet Statuta & Rescripta Erici Magni, Haquini Magni & Margarete &c. ut & Indicem capitum & rerum copiosum.

X. Grettla, sive Historia Gretteri Asmundi, lingua Islandica, perantiqua, Quarto in membrana.

* Codex ætate & scriptura antiquissimus.

XI. Edda & Scaldæ, lingua Islandica, Quarto in membrana.

Edda Islandorum, fons & fundamentum fabularum est, unde veteres ejus gentis Poëtæ obscuras rerum appellationes, & copiosos poëticæ elegantie modos

modos desumserunt, conscripta per Snor-
ronem Sturlæsonium, Islandiæ Nomo-
phylacem. Estque ars ex antiquissimis
ingeniosorum hominum fabellis, varieq;
adinventis rerum appellationibus constru-
ctæ, docens Norvagicam Poësin vulgo
obscuram, sapientibus tamen auditu ju-
cundam & artificiosam. Codex vetustis-
simus & Antiquariis nostris, Scheffero,
Rudbeckio, Verelio, sæpius laudatus.
XII. Pars aliqua de Knittlinga Sagu,
lingua Islandica cum versione Latina.

Item, quidam

Discursus seu Lang Fådga taal, om-
nackura Danmarkur og Noregz.

Konga. Eodemque volumine non-
nulla de Edda Islandorum*

* Daniam quoad Episcopatus suos
& numerum Ecclesiarum breviter descri-
bit: habetque juxta se Genealogiam Re-
gum & Principum Christianorum in Da-
nia. Pagellis duabus.

* Breviter complectens quid conti-
neat Edda, ejusque materia quæ sit &
quod institutum.

XIII. De Chronico Norvagico aliis-
que antiquitatibus, literæ Arngrimi

Jone

Jone Islandi ad D. Olavum Vormium,
Quarto.

* Snorronis *puta* Sturlesonii *nuper edito, ut & de voce* Skioldunga & Skioldunga Wisur, *h. e. Carminibus seu Rhythmis, agentibus de Regibus Norvegicis, quos fusius hic explanat.*

XIV. Knittlinga Sagu, sive Tractatus continens Historias Regum quorundam Daniæ & Norvegiæ; *ex Islandica in Latinam linguam conversus, ab E. M. Isl. An. 1640 in Quarto.*

* *Incipit hæc Historia a Rege Sveno- ne Estrifon filio Baronis Wlff. usque ad obitum Regis Waldemari, qui filius erat Canuti Ducis.*

XV. Historia de quodam Haquinio
in Quarto.

* Hareki *villici opulentissimi, in Wikene ut vocant, Norvegiæ australis parte, habitantis, filio.*

XVI. Relatio Historica de rebus Islandicis *Quarto.*

* Brynolphi Suenonii *in qua quid veri, quid falsi, in descriptionibus hujus Insule præstantissimi Geographi, Gerardus Mercator, & Jodocus Hondius prodi-*

prodiderint, strictim expenditur. Scripta in Scalholt Australis Islandicæ parte. An. 1647. 15. Jul.

Contenta libri sunt. I. Nomen & Etymon Islandiæ. II. Islandia an veterum Thule sit. III. De situ Islandiæ. IV. De aëris conditionibus. V. De graminis proventu. VI. De animalibus. VII. Sylvæ in Islandia nullæ. VIII. De Imperio Norvagico in Islandos. XI. De Episcoporum potestate. X. Islandia quando habitari cœpta. XI. Quod nullius Regis in Islandiam fuerit expeditio. XII. Quod in quadrantes distinguatur. XIII. De fontibus prodigiosis. XIV. De piscium copia. XV. De montibus ignivomis. XVI. Hecla mons ejusque descriptio. XVII. De larvis & lemuribus. XVIII. De animis defunctorum. XIX. De glaciæ. XX. De Sulphure. XXI. De habitaculis in cavernis montium. XXII. De Cænobiis. XXIII. De victu & moribus Islandorum.

XVII. Speculum Regale, lingua Islandica. Octavo.

XVIII. Idem Speculum Regale in linguam Danicam conversum a Stephano Johannis Stephano. Quarto.

XIX.

XIX. Riddara Christian Frijs Drapa.

* Christianus Friis erat unus ex Magnatibus Daniæ, Regi proximus, & Cancellarius, natione Scanus; de cuius virtute carmina sunt Islandica lingua concinnata, quæ in hoc codice paraphrastica interpretatione alicujus Islandi, ad verbum latine exponuntur.

XX. Liber quidam Rhythmicus, eller Dansk Rimbok, lydandes om Danska Konungars Lefwerne och Bedrifter, alt ifrån Dan til Konung Friedrich then andra. Quarto.

* Alius plane est ab illo Haffniensi exemplari, quod anno 1495 impressum.

XXI. Annales Grœnlandiæ lingua antiqua in octavo.

* Continent breviter ea, quæ a prima occupatione Grœnlandiæ per Norvagos An. 986 ad annum usque 1473. gesta sunt; nec non memorabilia quæque de statu populi istius Ecclesiastico, Politico & Oeconomico. vixit Auctor hic circa annum 1623. ut propria manu notavit Stephanus.

XXII. Otrfridi liber Evangeliorum, sive Evangelien Buch in alt Franc-ki.

kischen Reimen, *impressus Basileæ*

An. Christi 1571 in Octavo.

XXIII. Ægidius Romanus in libros Elenchorum *lat. Quarto in membrana.*

* *Ad Antiquitates Patriæ hic quidem Auctor non pertinet, sed cum antiquo elegantique stylo An. 1293 in membrana consignatus sit, conservari publice inter Antiquitates meretur.*

XXIV. Descriptio Norvegiæ, Islandiæ, & Grœnlandiæ, *lingua Danica fol.*

* *Titulus Danica lingua præfixus est talis: Norgis, Islandz, oc Grœnlands beskriwelse, Landzens deiligheed, oc folkens brug, oc huorledis mand skal finde Grônlandet. Reperiuntur duo adhuc opuscula, eidem volumini adnexa, 1. Om Bergens fundats och herligheed oc om fordumb Kôpstâder udi Norge, som er nyligen samman skrifwen på Danske An. 1581. Den andre Bog i denne Tractat år om Tydskernes framgang och Borgernis nedertröckelse. 2. En liten Underwisning om Findmarcken oc des handel.*

XXV. Chronologiæ Danicæ systema *varias rerum Danicarum chro-*

no-

nologias, ex diversis codicibus manus-
scriptis aliisque monumentis antiquissi-
mis collectas, & in unum volumen re-
ductas, repræsentans: opera & studio
Stephani Johannis Stephani. fol.

• Systema sive corpus variarum
Chronologiarum merito dici potest quæ
sub numeris XXV, XXVI, XXVII,
XXVIII, XXIX, comprehenduntur,
ut ex sequentibus patebit. habentque
tam Suecica & Norvagica, quam Da-
nica, etiamsi Danicarum rerum præ se
ferant titulum.

Num. 25 Chronologica continet o-
puscula bina ex antiquis membranis Bi-
bliothecæ Hassniensis, manu Stephani
exarata, incerti tamen auctoris. Pri-
mum ab An. Christi 821 ad 1300 secun-
dum ab An. 826. ad 1157.

XXVI. Chronologia rerum Danica-
rum ab anno Christi CIOXXVIII ad
annum CIOCCCLXIII. incerti aucto-
ris in fol.

• 1. Ex Codice Manuscripto Reg. Bi-
bliothecæ Hassniensis, cui titulus: An-
tiquitates rerum Danicarum a Canuto
tertio ad Margaretam, h. e. ab Anno
1028 ad 1368. sign. A. 9. Hoc

Hoc chronicon edidit Lipsiæ A. 1695. in Octavo Doct. ARNAS MAGNÆUS hoc titulo: Chronologia Danorum & præcipuæ Sialandiæ &c. ex eadem membrana, ex qua hoc exemplum exscriptum est. Substitit vero MAGNÆUS ad A. 1307. cum tamen noster codex, qui in aliis etjam plurimis ab impresso differt, ad A. usque 1363. progrediatur.

2. Chronologia rerum Danicarum secunda, auctore Cornelio Hamsfortio Cimbro, ab An. Christi 687 ad An. 1448. ex codice Manuscripto Biblioth. Reg. Hassn. sign. E. 32.

3. Chronologia rerum Danicarum incerti auctoris, ab An. 1188. ad 1319. ex codice Biblioth. Reg. Hassn. sign. E. 32.

4. Alia incerti auctoris, ex antiquiss. codice Manuscripto Biblioth. Hassn. cui titulus: Veriloquium vetus, insign. E. 42. ab. an. 936. ad tempora Birgeri Regis Sueciæ 1317.

Sic ex eodem codice Num. 5, 6, 7, 8, 9. additæ sunt, Quinta nempe ab An. 841. ad 1006. Sexta ab An. 1246. ad 1265. Septima ab An. 1131. ad 1325. Octava ab An. 1249. ad 1282. Nona annorum Chronologiam describit ab 1275. ad 1347.

WH

2. A. 1208. 10. Ek

10. Ex vetustiss. Manuscripto Codice in membrana, qui fuerat olim Monasterii D. Petri Nestvediensis. incipit ab An. 1130 desinit 1228.

11. Ex Justiniani Manuscripto, qui Bibliothecæ quondam fuerat S. Mariæ de Sora, cui ad calcem adjuncta erat hæc Chronologia, annum primum habens 1202 ultimum vero 1347.

12. Incerti auctoris (sed, ut videtur Sueci cujusdam) ex vetusto codice Reg. Biblioth. Hassn. Manuscriptus cui titulus. *Varia Documenta Antiquitatum Danicarum sign. Merc.* Extat hæc eadem Chronologia in Codice Manuscripto ejusdem Biblioth. sign. A. 9. ubi ad calcem descriptam fuisse legitur ex libro Georgii Gylthe: orditur ab An. 826. finit. An. 1415.

(Chronicon hoc inter Monumenta ecclesiæ Veteris Svio-Gothicæ edidit B. ERICUS BENZELIUS a. p. 81. ad p. 97.)

13. Ex Manuscripto in membrana codice, in Biblioth. Stephani servato: annos habet, qui inter 1088 & 1323 elapsi sunt.

14. Alia, auctore Nicolao Johannis filio, Archiepiscopo Lundensi, ex Ma-

nuscripto in membrana Codice, Nobiliff. olim Dn. Arvidi Huitfeldii. ab An. 1104. ad 1467. exscripta.

15. Ex vetustiff. codice membranaceo Manuscripto Biblioth. Hafn. sign. A. 9. ab An. 777. ad 1307.

Sic Num. 16, 17, 18, 19, 20. varia Chronologica incerti auctoris, in vetusto Cod. Manuscripto Biblioth. Hafn. sign. A. 9. inventa sunt. Primum horum est ab An. 1241 ad An. 1410. Secundum ab An. 1250 ad 1286. Tertium ab An. 1295. ad An. 1520. Quartum seu 19. ab An. 1130. ad annum 1300 Quintum ab An. 1274. ad An. 1497.

21. Anonymi Chronologia rerum Danicarum ab An. Christi 1046. ad An. 1555. Ex Cod. Manuscripto Stephani.

22, 23, 24, 25, Ex antiquissimo in membranis scripto Diario fratrum Minorum in Wisby Gothlandia. Primum horum continet res ab An. Chr. 1444. ad An. 1479. Secundum ab an. 686 ad 1410. Tertium, scil. Num 24. ab An. 834. ad 1287. Quartum, seu 25, completitur tempora ab an. 1214. ad ejusdem seculi An. 1252.

XXVII. Chronologia Islandico Latina in folio.

Varia

• Varia continet tam externa Romanorum Imperatorum & Pontificum, quam domestica Daniæ, Norvegiæ & Islandiæ, ab An. Christi 740. ad An. 1295. unoque corpore comprehenditur cum superiori proximo, Estque ordine vigesimum sextum, quod ex cod. membranaceo antiquiss. descripsit & communicavit M. Brynolphus Suenonius Islandus Episcopus Scalholtensis.

XXVIII. Collectanea Chronologica ex Calendario M. Martini Petrei, quondam Abbatis Sorensis, excerpta fol.

* Sveco-Danico-Norvagica continens, suis mensibus, quibus gesta sunt singula, exposita.

XXIX. Chronologia Danica, cum sacra & profana aliarum gentium, collata, a primis Regni Danici incunabulis a M. Nicolao Petreo Præposito Meoniensi inchoata, per D. Conradum Assacum S. S. Theologie Professorem in Academia Hafniensi deducta, & ab Olao Wormio in annum 1648. continuata fol.

* Res etiam plurimas Suecorum continet, quæ iis cum Danis intercessere.

[Hæc Chronica, quæ num. XXV. XXVI. XXVII. XXVIII. XXIX. absolvunt, res septentrionis, multis retro temporibus, exponentia, ex variis Daniæ Bibliothecis, summo studio collegit doct. Saxonis commentator, STEPHANUS JOH. STEPHANIUS, atque Systematis Chronologiæ Daniæ titulo insignivit. Pervenerunt vero in nostras manus A. 1660, quo Stephania-na Bibliotheca Sora Stockholmiæ asportabatur. Meminit systematis hujus doctiss. GRAMMIUS in erudita Præfatione ad CRAGII Historiam Christiani Secundi, his annis evulgatam, p. 74. tanquam Stockholmiæ adhuc latentis: atque vehementer dolet, neminem in tota Dania inventum fuisse, qui tantum thesaurum redimere voluerit. Loquitur porro de illo edendo Rev. BENZELIUS in doctis prolegomenis ad monumenta Ecclesiastica, quibus ejus tantummodo particulam, ut monuimus, inseruit. Conf. Proleg. p. XXI. SIBBERN Bibl. Hist. D. N. p. 95. MOLLERI Hypomn. ad Scheff. S. L. p. 411. atque adeo

re-

reliquæ partes, si modo Chronicon Sialandicum per MAGNÆUM, Lipsiæ editum, exceperis, docti cujusdam viri curam adhuc desiderant.]

XXX. Antiquitates Monasterii Sorensis, fol. eodemque volumine de Schola Regia Sorensi & de Grœnlandia.

* *Antequam eas exponit, duabus pagellis alia habet; priori quidem Pontifices Rom. enumerat ab An. Chr. 1159 qui sederunt a prima Monasterii Sorensis fundatione ad An. 1605. Nomina item Episcoporum Sorensium, qui in vetustis membranis sub certo die reperiuntur: Altera vero Catalogum habet Abbatum Sorensium, ex vetustis litterarum ac Diplomatum membranis. Antiquitates autem Monasterii Sorensis consistunt in ejus fundatione, Diplomatum Privilegiorumque enumeratione, & ejusmodi aliis. Quod de Grœnlandia habet fragmentum, ex alio est codice, cujus primæ pagine desunt, remanentibus solum, quæ ad Grœnlandiam pertinent, Danice consignatum.*

XXXI. Theoderici Monachi Historia de antiquitate Regum Norvagicorum.

Ab

* *Ab Haraldo Pulchricomo ad Haraldum Hiberniensem, capitibus 34.*

XXXII. Descriptio itineris Hierosolymitani, religionis causa olim suscepti. fol.

XXXIII. Fundatio Academiæ Haffniensis ejusdemque Statuta & Privilegia. Eodemque volumine Fundatio Frisiorum; Fundatio Collegii Walchendorphiani: Fundatio Scholæ Herlovianæ &c. in fol.

XXXIV. Historia S. Canuti Ducis & Martyris fol.

Ducis Slesvicentis filii Erici Egod. Latine composita.

XXXV. Brevis enarratio eorum, quæ tam in Pacificatione quam terrestri bello inter Suecos & Danos gesta sunt & transacta An. Chr. 1565.

XXXVI. Chronologia sacra & profana, incerti auctoris; fol.

* *A Judicum temp. ad Cæsares Rom. omnia ex sacris enumerat. Deinde Cæsares & Pontiff. Romanos: post aliqua de rebus Danicis; & ultimo Genealogiam*

Re-

Regum & Principum Septentrionalium
ab ipso Odino deductam proponit.

XXXVII. Danorum gesta post Chronica Saxonis, a Petro Olai Minorita Roschildensi. *fol.*

Continuatio rerum Danicarum *est a temp. Saxonis (An. 1191) ad Fridericum II. superiori seculo viventem. Latine scripta.*

XXXVIII. Johannes Georgius Sædolinus de Danorum Regibus, *libris VII. fol.*

* Opus historicum latine conscriptum, *in fine mutilum: absunt nempe omnia quæ post tempora Christophori Regis hic idem scripserat.*

XXXIX. Varia antiquitatum Danicarum documenta, *præsertim de Othoniensis Ecclesiæ Privilegiis ac immunitatibus, cum variis bullis pontificiis, fol.*

* Titulum liber a Stephano talem præfixum habet: Hæc sunt Rescripta Privilegiorum Sanctæ Othoniensis Ecclesiæ, quæ de sua dignitate & libertate ante incendium habuit. *Prima bulla est Paschalis Episcopi, scripta Anagninæ*

gnie An. Chr. MCXVII. regnante in Dania Nicolao, An. Pontificatus sui XIX.

Episcopo Othoniensi Hubaldo.

XL. Antiquitates rerum Danicarum, colligente M. Johanne Petrejo, Horsnensi, quondam Canonico Arhusiensi.

* Variarum rerum sunt collectanea ad historiam Danicam pertinentia, ab An. 1133 ad An. 1612.

XLI. Hofue Laufnar wijsur Eigelz Schalla Grimsonar. *lingua antiqua fol.*

* *h. e. Λίτρα* five cantilena, qua caput redemit Egillus Grimi Calvi filius: cum Commentariis Bioernonis Jonæ filij de Skardsa.

XLII. Fundatio Scholæ Trivialis Friderico-burgensis *fol.*

* *A Friderico II. Rege Danie An. 1586. 31. Maji.*

XLIII. Poëmata sacra, Petri de Rigga *Lat. Quarto in membrana.*

* *Super plurimos Sacri Codicis libros contexta. Claruit hic auctor paulo post. An. 1100, de quo vid. Barth. adversarior. lib. 31 cap. 15.*

(Plurima hujus Poëtæ carmina, quæ hoc codice continentur, adhuc inedita sunt.)

XLIV.

XLIV. Anonymi compendium Historiæ Danicæ Quarto.

* *Latine, antiquo stylo scriptum, incipiendo a I. Rege Dan, subsistit in Waldemaro Christophori filio 1340, quo tempore conscriptum videtur. Sunt adhuc plura in hoc codice opera, puta Legum Scaniæ antiqua versio Latina, manu antiquâ: Statutum Waldemari Regis Daniæ & Jus Ecclesiasticum Latine translatum. K. Knut Waldemarsons och Archiebiskop Absalons Widerlags Rätt. Leges datæ a Rege Christophoro, ex consilio meliorum Regni in Nyborg de Crimine læsæ Majestatis, & alia nonnulla.*

XLV. Episcoporum Ecclesiæ Lundensis series, una cum rerum maxime memorabilium notatione, initio factò a prima Christianismi in Daniam introductione. Quarto.

* *Latine. addita est sub finem narratiuncula de reformata per Daniam religione & Superintendentibus Scaniæ, qui Episcopis successerunt. Collectore Magno Matthiæ, Theol. Lect. & Canon. Lund.*

Edi-

[Edidit hoc scriptum cum brevibus prolegomenis Hafn. A. 1710. Octavo p. 246. Thomas Bartholinus nepos. Fuit vero Auctor, primum Pastor Borreboviefis, dein Th. Lector & Canon Lundensis. Conf. Sibbern. Bibl. Dan. Norv. p. 300.]

XLVI. Corpus Legum Selandiæ, Selandz Lowbog. mäd Birckerätten etc. Quarto.

* Manuscriptum perantiquum, membranis exaratum, in multis pleniorum habens legem Selandiæ, quam exempla impressa.

XLVII. Regis Christiani II. Lex nova (Nya Lagh och Reccess); quam subditi recipere noluerunt.

* Danica lingua.

XLVIII. Compendium Historicum a Waldemaro Quarto ad Fridericum Secundum. in Quarto.

* Latine, auctore Jacobo Wlfeldt. ab An. 1334 ad 1559.

XLIX. Historia causarum belli inter Ericum XIV. Sueciæ; & Fridericum II. Daniæ Reges, Petro Marcilio Castromillano auctore, in Quarto.

Ma-

(Manuscriptum Latinum, Ipsius Auctoris manu exaratum Lutetiæ Paris. An. 1566. mense Novembri.

Fuit PETRUS MARSILIUS, gente Bituricensis, Erici XIV. Regis Sveciæ Latinus Secretarius, qui præter hoc scriptum perbreve, quod Parisiis, postquam Sueciam reliquerat, contexit, contra Danos aliud etiam scriptum, juris consultorum more, ut in libello ad Regem supplici fatetur, composuit. De hac vero historia ita in præfatione ad MICHAELEM HOSPITALIUM Cancellarium Galliarum Regis, auctor loquitur: Cum intermissis jurisprudentiæ studiis, totum fere septennium variis regionibus perlustrandis impendissem, earumque moribus & linguis mediocriter cognitis, nuper autem ex illis ad septentrionem sitis Regionibus, in patriam rediissem, ei quidem pro ingenii facultatula quatenus prodesse possem si specimen a me aliquod, primo quoque tempore præberetur, opere precium facturum me existimavi. Mihi itaque prius quam paternos in Biturgia lares inviserem, per hosce aliquot dies, ex trimestri mei reditus itinere respiranti,
visum

visum est, singulari quodam argum-
to, hanc qualemcunque historiam,
quantum eorum, quæ vidi & legi me-
moriam consequi potui, conscribere &c.
*Historiam Regum Sueciæ idem, man-
dato Erici, quinque voluminibus dedu-
cere, constituit. Cui operi ut eo ma-
jorem acquireret fidem, extra Sueciam,
dum consummaret, vivere voluit. vide
de hoc negotio Marsilii ad regem epi-
stolas apud Nob. PALMSK.)*

L. Varia Chronologica &c. *Quar-
to in membrana.*

* Primo Sacra Bibliorum *ab Adam
ad Christum; deinde de nativitate Do-
mini, passionibus Apostolorum & of-
ficiis Missarum aliqua subnectuntur; post
reges Danorum enumerantur ad Chri-
stophorum Erici filium, in quo subsistit.
Denique Chronologiam habent rerum
Danicarum ab An. 520. ad An. 1323.
quo tempore hæc etiam scripta videntur.*

II. Descriptio reddituum Episcopi
Roschildensis, [Bispens Jordebook
af Roskild] *scilicet hic liber comple-
ctitur brevem quandem designationem
omnium reddituum ac decimarum in Se-
lan-*

landia, Meonia & Rugia insula, ad cathedram Episcopalem Roschildensem pertinentium, simulque leges & statuta civitatis Hassniensis, olim edita per Episcopum Roschildensem.

Quarto in membrana.

(Ex hoc codice nonnulla, quæ insulam Landt-Rügen respiciunt exscripsit & Actis Literariis Sueciæ inseruit Reverendissimus & sæpe laudatus WALLINUS.)

LII. Regum Danorum series, quorum tempora annorum reperiri potuerunt.

* Manuscriptum Latinum, auctore Cornelio Hamstortio Cimbro, ut ex dedicatione apparet. An. 1585.

LIII. Fundatio Soræ Anno 950. Eodemque volumine Traditiones vanæ de rebus antiquis, lingua Danica, item, Annales Monasterii Sorensis, ut & nomina Præsidum, Rectorum, Pastorum, &c. Scholæ regię Sorensis. in Quarto.

* Quatuor prima folia ad eam pertinent; succedunt Chronologica nonnulla de rebus Sueo-Danicis, ab Ansgarii temp.

tempore An. 808. ad An. 1568 continuata. Annales vero Monasterii Sorensis consignavit Steph. Stephanus An. 632.

LIV. Historia Erici V. Danorum ac Sclavorum Regis.

* Non Erici tantum V. historia, sed etiam Canuti VI. Regis Danorum; utraque a Willichio Westhovia Cimbro formata An. 1621. Ordine prior est Canuti historia, seculo 1182 viventis: posterior Erici qui ad imperium An. 1242. devenit.

LV. Glossarium priscae linguæ Danicæ, confectum a Magno Olai Islando An. 1636. Et manu Stephani descriptum in Quarto.

LVI. Tractatus Astronomicus, h. e. Een Bucke van Astronomen en van Naturen, ende van 7 Planeten op Hollandsche Rimen.

LVII. Relatio historica de Rege Christierno. Danice, in Quarto; eodemque volumine, Constitutio Friderici II. Regis de Sponsalibus aliisque ad rem matrimonialem spectantibus, in Quarto: item Exemplum Epitaphii Reginae

E.

Elisabethæ e Regno dejectæ, tandemque mortuæ & Gandavi Flanchorum sepultæ; Privilegia Universitatis Haffniensis, a Friderico II. Rege Danorum, confirmata, lingua Danica.

* a. 1582 dat. b. ubi est constans, folio uno cum dimidio.

LVIII. Actus coronationis Annæ Scotiæ Reginæ, Regisque Friderici II. filiæ, cum aliis eo spectantibus

Danice,

LIX. Leges militares & nauticæ Friderici II. certis capitibus, seu articulis comprehensæ, ut & alia miscellanea. Ad calcem libri, de Navigatione Martini Forbifferi Angli, meridiem versus & Septentrionem: omnia quidem lingua Danica in Quarto.

LX. Leges juticæ, h. e. Den rette Judske Lowbög, Anno 1598, descripta in Octavo.

* Codex hic ante annos 200 scriptus præfixum habet titulum manu recentiori consignatum. In calce sequentiâ reperiuntur statuta, K. Erik Kristoffersons Lagh 1284 i Nyborg.

Cor-

Correctiones certorum articulorum
Legis Waldemari, *quas Tord Degen
Legifer Jutiæ composuit ex consensu me-
liorum Regni, in Parlamento Danorum
in Nyborg &c. Artic. 83. Latine.*

K. Christierns Handfåst. som ligger
i Wisby beseglat. 1467.

Constitutio prima Regis Daciæ, fi-
lii Christophori in Nyborg. *Danice Hu-
ru man skal dele Jordegods för Rigfens
Cantzeler. &c.*

LXI. Leges Danicæ, latine in mem-
brana Octavo.

* Jutiæ Leges sunt antiqua manu.

LXII. Leges Danicæ, lingua Da-
nica in Octavo.

Leges Selandiæ veteres, scriptæ 1499

LXIII. Quatuor Domini nostri JE-
SU CHRISTI Evangelia in folio,
& in membrana, Latine.

*Ante aliquot secula scripta, ut, ex
vetusta manu apparet.*

LXIV. Libri decem Alexandreidos,
in Quarto in membrana.

*Exemplar valde antiquum, expli-
catione interlineari ad marginem po-
sita.*

LXV.

LXV. Codex quidam vetustissimo
 caractere Sinensi.

Hos igitur Manuscriptos Co-
 dices recipite, *Viri plurimum Reve-
 rendi Clarissimique*, animi nostri in
 Academiam Patriam, adeoque stu-
 dia honestatis pignus, eosque usibus
 publicis servate; in hoc vero cvigi-
 laturi, quod sponte vestra facturos
 haud dubitamus, quemadmodum
 Academiae Patriae & Vobis qui h. t.
 Academiae summa cum laude præ-
 estis, adeoque Posteritati ferventur
 integri incorruptique; hoc est, ni-
 hil eorum vel incuria custodum Bi-
 bliothecæ publicæ; vel alio quoquo
 modo intercitat. Quibus nostram
 hoc de negotio plenissimam volun-
 tatem, jam verbis non ambiguis
 sed perspicuis significandum censui-
 mus, jusque plenissimum hæc vo-
 lumina quiete possidendi, sibi que ha-
 bendi Academiae Patriae Upsaliensi
 cedimus ac transcribimus: Ita qui-
 dem, ut a nobismet ipsis nostrisve
 H legi-

legitimis heredibus sive h. t. viventibus, sive futuris temporibus, quod Deus clementissime velit, victuris, ea omnino abalienemus, neminique integrum esse queat, ea quacunque ratione, jureve quocunque repetere, sibiq; vindicare. Quæ quidem nil attinet pluribus cumulare verbis: neque enim dubitamus aliquem nostrorum eo improbitatis proterviæve processurum, ut huic nostræ voluntati intercedere difficultatemve adferre sustineat. Et cum ipsi hæc volumina diversis temporibus variisque ex terris, (nec id quidem absque omni cura molestiaque); nobis acquisiverimus; igitur, quo Academia Patria Upsaliensis de jure rei nunc suæ certior sit ac securior, rogamus, qua par est reverentia ac submissione, Sacram Regiam Majestatem, hoc jus Academiæ omnino cessum, adversus quoscunque turbatores, auctoritate Regia tueri, integreque eidem clementissime

sime conservare dignetur! Utque hosce antenominatos Codices ea voluntate, quam supra expressimus, eoque jure, quod domini vel proprietatis vocant, Academiæ Patriæ Upsaliensi dono datos esse inque Bibliothecam ejusdem mandato nostro relatos, scilicet majorem in fidem horum omnium, hisce subscripsimus, nostramque Tesseram gentilitiam juxta appendi fecimus. Holmiæ die decima octava Januarii. Anno æræ Christianæ Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo Nono.

MAGNUS GABRIEL
DE LA GARDIE.

§. XXII.

Fuit Upsaliæ, circa initia hujus seculi, par nobile fratrum, qui se totos Septentrionis antiquitatibus enucleandis devoverant. SALA-
NOS intelligo PETRUM & JO-
HAN-

H 2

HAN-

HANNEM, quibus nonnulla Islandorum monumenta luci exposita debemus. Est horum prior, quem amici nomine indigitat RUDBECKIUS pater, cujus dexteritate in Latina translatione Atlantices usum fuisse profitetur. Salani cum omnem curam ad Islandica monumenta illustranda componerent, optimum etiam ejusmodi codicum apparatus sibi compararunt, Cel. HICKESIO in thesauro rerum septentrionalium plurimum laudatum, quem, possessoribus præmatura morte perentis, Upsaliensis Bibliotheca A. 1717. modico pretio, redemit.

§. XXIII.

Ulphilanum codicem, qui inter Delagardianos agmen ducit, cum crisi describere, nostri nec est instituti nec judicii. Ipsius tantum dabimus historiam, quam a viris doctis, qui de illo egerunt, prætermissam intelleximus. Est codex in quarto, membrana rubra, aureis ve-

ro argenteisque literis majusculis exaratus. Sine interpunctionibus continuatur verborum series. Initia tamen narrationum diversarum majoribus literis expressa sunt. Intra textum quatuor armata frontispicia, singulis paginis, conspiciuntur: Sectiones vero plerumque Eusebianis canonibus respondent. Membranæ laceræ sunt & exesæ multis in locis, neque paginarum servant ordinem, quod antiqui compactoris incuriositati est adscribendum. Continet fragmenta quatuor Evangeliorum, Gothica, ut putant, lingua, tali quidem, quali usi sunt majores nostri in Mœsia, quarto post Christum seculo, viventes. Sint licet, qui in illo *Græca, Sarmatica, Scythica, Burgundica, Danica, Fennica, Germanica* vestigia se deprehendisse existiment. Atque inde adeo in partes de patria auctoris itum est, ut singuli fere Europæ populi eum sibi vindicent. Antiquissimum codicem esse,

esse, & in usum Alarici Tolosani, multo sumtu descriptum Doct. WACHERUS, in aurea præfatione ad Germanos Glossario præmissa, ex GREGORIO Turonensi autumat. PAPEBROCHIUS idem bibliorum exemplum esse suspicatur, quod VALENS imperator, FRITIGERNO Regi, fœderato suo, suaque opera ad Christum converso, dono misit. Delituit plurimo tempore Coloniae, paucis cognitus, in bibliotheca Abbatiae Werdinensis. Ubi primum, quantum mihi constat, illum observavit Anno 1597 ANTONIUS MORILLON 38), qui ex eo particulas nonnullas commentariolo de Literis Gothicis, per BONAVENTURAM VULCANIUM, hoc anno edito, inseruit. Eodem in cœnobio illum paulo post observavit ARNOLDUS MERCATOR,

38) VULCANIO ut auctori hic libellus perperam adsignari solet. Conf. COLOMES. *Bibl. Select.* p. m. 474.

TOR, unum vel alterum textum exscribens, quem pulcerrimo inscriptionum opere JANUS GRUTERUS exhibet. Qui tamen librum ipsemet non vidit, sed schedulis laudati MERCATORIS, filii beneficio communicatis; se usum fuisse profitetur. Cæterum manente sub FRIDERICO quinto bello Bohemico, Pragam translatus est, inter alia cimelia, Ulphilanus codex, cumque ibi illum offenderet KÖNIGSMARCHIUS, expugnatione hujus urbis celebris, CHRISTINÆ misit, cum ingenti impressorum copia. Sed Regina literarum non minor quam literarum amans, ISAACUM VOSSIUM, Bibliothecarium suum illo donavit: qui in Hollandiam secum transvectum, apud se detinuit, usque dum illum nancisceretur FRANCISCUS JUNIUS, cujus opera descriptus & illustratus, prima vice lucem aspexit. Hinc, cum distraheretur Bibliotheca Vossiana, 2000

1750. 3. 1751. A. 1752. aureo.

aureorum pretio, redemptum, MAGNUS GABRIEL DELAGARDIUS Sveciæ restituit. Atque cum vili antea operculo tegeretur, Argenteo inclusit. Unde Argenteum dici, falso sibi persuaserunt multi (39), cum Argentei codicis nomine jam Anno 1597. notus fuerit, neque tam ab ligatura, quam literis argenteis titulum sortitus sit. Quomodo etiam vetus Evangeliorum codex Latinus deauratis exscriptus literis, ERASMO alicubi aureus dicitur. Edidit ex hoc codice Ulphilanam Evangeliorum versionem FRANCISCUS JUNIUS Dordraci Anno 1665. in quarto, THOMÆ MARESCHALLI observationibus & Glossario dilucidatam. Quam editionem post sexennium excepit Stiernhielmiana Stockholmiæ, quæ Junianam in omnibus sequitur, eodem nomine (39) M. de La MOTRAYE Voyages T. II. p. 316. Conf. TENZELII Coll. Menstr. A. 1691. p. 631.

nomine tamen illa inferior, quod textum non suis, hoc est Ulphilanis, sed Latinis typis exprimat; quem defectum erudita præfatione, de linguarum genesi, (quæ tamen clero regni non arrisit, cum Præadamitarum conditoribus assentiri ipsis visa sit) & lexico pulcherrimo supplevit STIERNHIELMIUS 40). Has editiones, quæ jam rarefcunt, contulit cum codice *ὁ μακαρίτης* BENZELIUS. Atque perspicuus, viros, cæteroquin literatissimos, multa aliter legisse, plurima omisisse, quin etiam nonnulla supposuisse, quæ in manuscripto non deprehenduntur, ut ipsemet nos docuit in præfatione ad Lexicon

An-

40) Tres numerant Ulphilanæ versionis editiones. 1. Dordraci A. 1665. 2. Amstelædami 1684. 3. Stockholmiæ A. 1672. Ast observandum est, Bibliopolas Batavos, fraude illis usitatisissima, titulum libri tantum renovasse mutato impressionis loco & anno.

Anglico-Svethicum SERENII, de nova Ulphilani textus editione cogitavit. Eo igitur sine lacunas refarcivit, ficta refecuit, voces male lectas restituit, Latinam versionem, quæ textum *κατὰ πόδα* sequitur, suasque observationes adjecit Vir immortalis laude dignus. Quos labores ante plurimos annos promissos consummatosque, avide orbis eruditus jam diu expectat. Sed cum nisi Oxoniæ, ubi, in theatro Sheldoniano; typi Ulphilani a Junio fusi, servantur, adornari nova hæc editio non possit, res tarde nimis procedit. De quo etiam sæpius ipse conquestus: quin in epistolis ad D. FABRICIUM A. 1721. in Angliam quantocius se iturum scribit, ut propositum eo feliciter persequatur. Sed publicis postmodum Regni & Ecclesiæ negotiis distractus senioque confectus, huic operi vacare non potuit. Tandem morte præventus hæredibus perficien-

ciendum reliquit. Nuper autem audivi a Viro quodam erudito, ab Anglia reduce, opus superiori anno inceptum & ad tertium caput Evangelii S. Marci perductum esse.

Translationem hanc *νεῖσιον* novi fœderis plurimum illustrare, dudum observatum est. Cum interpres studiosissimus fuerit Græci textus, neque ab Hieronymiana versione sed fonte Græco illam derivaverit. Antiquitatem vero ejus tum a doxologia dominicæ orationis, quæ in illa comparet, nec in ulla translationum vetustarum legitur; tum a consensu ejus cum versionibus latinis S. Hieronymo antiquioribus, **USSERIUS, MARESCHALLUS, SAUBERTUS**, alii, demonstrant.

§. XXIV.

Dignus etiam est, qui paucis describatur, Ralambianus codex Græcus, quem ab illustri possessore **CLAUDIO RALAMBIO** hoc ple-

plerumque nomine insignire eruditi solent. Est vero chartaceus atque duorum voluminum in Octavo, ut dicunt, majori. Medio decimi quarti seculi scriptus videtur, plurimorum opera, cum stilus varius & sibi non ubique similis sit. Plurima certe continet, quæ vel ex ipso edita sunt, vel obstetricantes doctorum manus adhuc desiderant. Illum RALAMBIUS adeptus est, dum Byzantii, Sveciæ Regni negotia curaret; quod in dedicatione præmissa Aristidis *πρεσβευτικῶ πρὸς Ἀχιλλέα*, indicavit D. NORRMANNUS, cujus sane merita in hunc codicem eximia sunt; utpote quæ plurima ex illo luci exposuerit publicæ, ejus copiam nactus, ut ipse perhibet, Anno 1686. per LAURENTIUM SCHULTIUM, qui tum Ralambiorum juvenum studia moderabatur. Primum editæ sunt duæ orationes ARISTIDIS, antiqui Rhetoris, quas pro anecdotis habuit

habuit vir summus, donec ab ELIA OBRECHTO intellexisset CAMERARIUM anno 1535. Hagenoæ olim eas evulgasse: sed & altera vice Basileæ, inter reliqua ejusdem auctoris opera, Latine redditas studio G. CANTERI, Anno 1566 prodiisse æque ignoravit. Quam hallucinationem quantum Camerarianam editionem attinet, præfatiuncula operi postmodum adjuncta, ipsemet indicavit. Hoc si animadvertisset Doct. JEBBIUS, Aristideorum editor perindustrius, notula præfationi suæ subjuncta certe supersedisset, qua NORRMANNUM eo nomine castigavit. Per disputationes namque publice defensas, hos labores emisit B. NORRMANNUS Anno 1687 & 1688. consummatoque opere, cum ad justi libelli molem crevisset, titulum adjecit tam orationum quam librorum de *Loquendi genere*, pari cura a se evulgatorum, quo verso foliolo præfatiuncula hæc legi potest;

potest, eo tantum scripta consilio, ut indicet auctor, quo errore orationum istarum primum editorem, rotundis adeo verbis, superiori anno se venditasset. Sed est etiam duplex hujus præfatiunculæ editio. Prior locupletior, qua typographos monet ne, se incio, Aristideos ejus labores recudant, atque simul rogat, ut veteris interpretationis Alexandri & Menandri Rhetorum sibi copiam faciant, una cum Meursii in Menandrum curis, quas adhuc ἐν παραβίσει τινι alicubi delitescere existimat. Altera dimidiam partem ab hac amputata est. Ut sit, tam versionem Latinam, quam observationes Doct. NORRMANNI plurimum otii subministrasse Eruditissimo SAMUELI JEBB Anglo, in eleganti Aristideorum editione adornanda, egregie monstravit Amplissimus ANDREAS NORRELIUS Upsaliensis Bibliothecarius, qui pro illa, qua in Græcis pollet insigni do-

doctrina, de manibus summi poly-
 historis, his observationibus, ipsius
 vitæ, quam consignavit, insertis,
 bene mereri voluit. Cæterum præ-
 ter orationes has, etjam Aristidis
 τεχνῶν Πητορικῶν libros duos, ex vete-
 ri Aldina editione Anni 1508. NORR-
 MANNUS noster emisit, sua in-
 terpretatione & observationibus il-
 lustratos. Servat adhuc, in memo-
 riam immortalis viri, illud ipsum
 libri hujus rarissimi exemplum bi-
 bliotheca nostra, manu ejus ornatum,
 ex quo illam editionem paravit. Ubi
 obiter observamus, Celeberrimum
 NORRELIUM in vita NORR-
 MANNI, a collectoribus Actorum
 Lipsiensium 41), qui idem narrant,
 deceptum, affirmare Aldinam hanc
 editionem, unicam ante Norrman-
 nianam fuisse, cum Argentorati,
 subjunctus HERMOGENIS
 arti

41) Act. Erud. Lips. A. 1689. p. 585.
 Conf. Celeb. NORRELIi vitam NORR-
 MANNI, sæpius citatam p. XIX.

arti Rhetoricæ Græce, anno 1556. cura RICHELIIORUM, uterque hic liber prodierit 42).

§. XXV.

42) Recensebimus Aristidis editiones, quas nostra possidet Bibliotheca, ut vel unico illo exemplo adpareat, quam dives optimarum editionum illa sit.

1508. Romæ apud Aldum patrem, inter XII. Rhetores alios, liber de genere dicendi Græce fol. editio prima & rara.

1517. Orationes Aristidis, præter duas a Norrmanno postmodum editas, Græce ap. Phil. Juntam. fol.

1556. Libb. II. de genere dicendi, una cum Hermogénis arte Rhet. & Demetr. Phal. L. de Eloq. Græce a fol. 72. ad fol. 243. Argentorati per Richelios fratres in 8:vo. Editio ignota Doct. Fabricio in Bibl. Græca.

1566. Orationes Aristidis Latine per G. Canterum Voll. III. Basileæ per Petrum Perna. Octavo. Comparet T. III. p. 562. oratio ad Achillem & de ineptiis Sophist.

1577. Inter Epist. Orat. & Poëm. ex variis Auctoribus, prodierunt tres oratio-

§. XXV.

Ex eodem hoc codice THEODULLI MONACHI s. THOMÆ MAGISTRI *Laudationem GREGORII Theologi, Nazianzeni, cum ejusdem orationibus quatuor & Epistolis octo*, primus Græce & Latine edidit laudatus NORRMANNUS. Ubi tamen, unde illa derivaverit, non indicavit. Occurrit autem laudatio GREGORII, codicis nostri

I p. 317.

rationes ARISTIDIS a. p. 135. ad p. 157. Græce Parisiis per HENR. STEPH. Octavo, quas non obs. Doct. FABR.

1604. Orationes Græce & Latine, interpr. G. CANTERO Vol. III. Genevæ. Octavo.

1688. Lib. de genere dicendi & Epistolæ 1. Ad Achillem. 2. de ineptiis Sophist. cum interp. & obs. LAUR. NORRMANNI Ups. 8:vo.

1722. Opera Aristidis cum notis & Obs. eruditorum, cura SAMUE- LIS JEBB. Oxoniæ e theatr. Sheld. Vol. II. Quarto.

p. 317. quam sequuntur quatuor orationes, p. 381. & 387. atque deum octo epistolæ pagg. 389. 391. 392. 394. 395. Quin THOMÆ etiam Eclogas, suis castigationibus ornatas, emendatius, ex M. VASCO-SANI editione, evulgare decreverat, ad cuius marginem varia observaverat, quæ Rev. BENZELIUS sua manu descripta, Doct. WOLFIO Hamburgensi transmisit, ut suis in eundem auctorem curis adderet; ubi, post WOLFII, summi polyhistoris fata, jam delitescunt.

§. XXVI.

Centum & quinquaginta quatuor epistolas LIBANII Sophistæ, a LE-CAPENO, Grammatico olim apud Græcos celebri, collectas, & huc usque ineditas, iste codex continet. Quas singulas svasu B. NORRMANNI, Anno 1691. latinas fecit ANDREAS PALMROOT, qui Rev. BENZELIO in Bibliothecarii munere

nere successit. Quem laborem pe-
 riisse valde dolemus, cum magni.
 NORRMANNI quondam com-
 mensalis & discipulus auctor fuerit,
 atque ea apud illum imbiberit Græ-
 cæ eruditionis fundamenta, ut ali-
 quid consummati ab ejus manu Or-
 bis eruditus merito sibi polliceri potu-
 erit. Viginti harum epistolarum,
 magni parentis haud degener filius,
 Dominus M. CAROLUS CASPA-
 RUS BENZELIUS, cum latina
 interpretatione & observationibus,
 Londini Scanorum, Academico spe-
 cimine, primus luci exposuit Anno
 1735. atque ad Celeb. WOLFIUM,
 cujus nitidissima Libanianorum edi-
 tio, tum Amstelædamensia præla-
 exercebat, transmisit: unde in ad-
 dendis crebram nostri codicis men-
 tionem Vir Summus iniecit, cujus
 etiam notitia per Rev. D. GEORGI-
 UM WALLINUM ad ipsum per-
 venerat, ut præfamine editor indi-
 cavit. Verum priusquam LIBA-

NIUM mittamus, observatu forte injucundum non erit, quod vita hujus Sophistæ ab EUNAPIO scripta, quæ sæpius ex JOH. SAMBUCI bibliotheca prodiit, ex hoc Râlabiano codice, ubi p. 75. versâ occurrit, plurimis in locis emendari & suppleri possit. In quo certe non minimum levaminis habuisset Doct. FABRICIUS, si, quam meditabatur, novam EUNAPII ἔκδοσιν, ipsi, per intervenientem mortem, præstare licuisset.

6. XXVII.

Epistolas duas JOHANNIS a LAUNHA s. Lemovicensis, & lacunam insignem Epistolæ XVIII. quam desideravit JOHANNES ALBERTUS FABRICIUS, cum inter Pseudepigrapha Veteris testamenti, Tomo primo p. 441. opus hujus Auctoris, *Morale Somnium Pharaonis* inscriptum, ederet, ex nostra bibliotheca restituit atque supplevit

Anno

Anno 1721. Rev. BENZELIUS, ut ipsemet ad calcem somnii hujus in Fabriciano opere, manu addita notula, indicavit. Fatetur idem laudatus FABRICIUS, qui supplementa hæc sibi communicata, tomo quarto Bibliothecæ Latinæ a p. 260. ad p. 273. inseruit.

§. XXVIII.

Inter alia mediæ ævi Scripta adest n. LXXXVIII. codex membranaceus, chronicon vetus rerum HENRICI tertii Imperatoris continens. Auctor nomen suum initio profiteatur, atque BENZONEM Albensem Episcopum se appellat. Plurima vero sunt quæ suadeant, ipsius Auctoris antiquissimi hoc esse *ιδιόγραφον*. Nam stilus certe est ejus Seculi & Itala manus. Schedulæ præterea, quæ passim operi insertæ sunt, idem loqui videntur. Apud illos vero, qui manuscriptorum codicum catalogos condiderunt, de Ben-

zoniano hoc labore altum est silentium. Neque UGELLUS, in Italia sacra, inter Albæ Episcopos BENZONIS cujusdam meminit. Retinet etiam BARONIUS, cum Henricianæ hæreseos propugnatores in scenam producit. Quantum autem ex hoc opere intelligi potest, fuit ex illis episcopis, quos, propria auctoritate & invito clero, HENRICUS creavit: quod eum sæpius fecisse, atque eo in publicum subditorum incurrisse odium, docent annales. Hinc certe BENZO libro septimo, ubi de laborum suorum præmio loquitur, dicit se Episcopum esse sine episcopatu, atque petit, ut in collata dignitate illum, propter præstitam fidem, Imperator confirmet. Nam strenuus semper stetit ab HENRICI partibus, inde clero Pontificique exosus. Satyrico & obscuro stilo utitur BENZO, ex versibus & rhythmis præcipuam laudem quaerens. Multa tamen affert, quæ mire

illius

illius ævi historiam illustrant, quæque non nisi ex hoc fonte hauriri possunt. Exscripsit codicem Clar. HEUBELIUS Kiloniensis Professor, dum Anno 1721. Upsaliæ viveret. Ast cum editionem ab illo promissam, frustra multo tempore expectasset Rev. BENZELIUS, Doct. MENCKENIO misit, qui Anno 1728. scriptoribus rerum Germanicarum, rarissimum hoc cimelium, extemporaneis animadversionibus JAC. AUGUSTI FRANCKENSTEINII illustratum, adjunxit. Tribus vero annis ab hac editione, *Heubelianum* illum codicem nactus JOH. PETRI de LUDWIG, cujus reliquiarum manuseriptorum tum sub prælis sudabant, Benzōnem, tomo operis nono, deformem plane & mutilum exhibuit; atque se primum in lucem protraxisse frustra gloriatus est. Qui idem eo etiam nomine summo jure, ab OLIVARIO, in præfatione ad libellum de vita & scriptis PAULI E-

LIÆ

LIÆ, Hafniæ his annis editum, perstringitur, quod auctorem Italum inepte plane scriptoribus Danis adnumerarit.

§. XXIX.

Plurima septentrionis monumenta, ex variis Bibliothecæ Upsaliensis codicibus, edidit B. BENZELIUS. Prodierunt A. 1708. Upsaliæ, *Monumenta Historica Veteris Ecclesiæ Sui-Gothicæ*, quæ ex Vazstenensibus reliquiis, qua fuit in his rebus sagacitate, Vir summus eruit. Præmisit Academicis dissertationibus prolegomena, quibus ita monumentorum editorum rationes exposuit, ut plurima pariter, historiam tam civilem quam ecclesiasticam & literariam abunde illustrantia, contineant. Neque minoris momenti est Vazstenense Diarium, ab ipsis initiis monasterii ad ejus destructionem, quod idem vir, ex codice antiquo membranaceo, quo Parens meus Cariss. bibliothecam publicam auxit, luci, Anno

no 1721. exposuit. Promisit suo jam tempore, diarii hujus editionem JOHANNES MESSENIUS in specula, cujus tamen jacturam parum certe dolemus, postquam hanc nobis dederit vir de literis & nostra bibliotheca immortaliter meritis. Occurrunt in hoc Chronico multa, occasione itinerum a Vazstenensibus coenobitis, variis terrarum tractibus factorum, quæ res exterorum non minus quam nostras attingunt. Atque est ideo inter præcipua istius ævi monumenta reponendum, quod præter plurima gesta regum Sueciæ, annos etjam consecrationis & obitus episcoporum veterum indicet: ut usum insignem præteream, quem in genealogiis patriæ explicandis præstat, Messenianas Ornevingianasque tabulas sæpius emendando. His porro adjungimus *Catalogum Archiepiscoporum & Regum Sueciæ*, item *chronicon incerti Scriptoris Sueci*, quæ scripta edidit Parens meus Carissimus;

mus; atque Ecclesiastica illa insulæ Landt-Rügen, Sueticæ ditionis, ex codice antiquo membranaceo exscripta, quæ Rev. GEORGIUS WAL- LINUS in Actis Literariis Upsalien- sibus Anni 1724. p. 573. & 582. e- vulgavit.

§. XXX.
Codices, ex quibus MAURICII artem militarem & ARRIANI Ta- ctica primus, cum Latina inter- pretatione, edidit JOANNES SCHEFFERUS Upsaliæ apud CU- RIONEM, inter alia plurima ex bibliotheca summi hujus viri accepi- mus. Estque Mauricius chartaceus in folio, quem ex duobus Barberi- nis codicibus, Medicæo item & Far- nesiano, summa cura exscripsit LU- CAS HOLSTENIUS, atque, jussu Christinae, ad SCHEFFERUM mi- fit, ut Latinum redderet. ARRIANO Laud. SCHEFFERUM donavit BI- GOTIUS, postquam intellexisset eum in vertendo MAURICIO, ejusdem ar- gumen-

gumenti libro, occupari. Cæterum recentiorem horum auctorum editionem, quæ ex Upsaliensi expressa sit, cum adhuc non viderim, dicere certe nequeo, an aliquid novi præter iconismos nonnullos editor BLANCARDUS addiderit.

§. XXXI.

Prodierunt singula jam recensita ex Upsaliensi bibliotheca: unde patet illam haud vulgarem usum orbi erudito peperisse. Græca plurima adhuc recondit, quæ luminis auras expectant, sed quorum enumeratione jam superfedemus. Prius vero quam finiamus brevem hanc commentatiunculam, memoranda nobis est rarissima Meccæ Urbis geographica mappa, quæ hic reperitur. Attulit hanc ab oriente B. MICHAEL ENEMANNUS, Linguarum Orientalium ad Upsaliensem Academiam Professor celebris, a quo D. RELANDUS,

DUS, urbis hujus & templi, per totum orbem notissimi, delineationem, in occidente prius vix visam, accepit.

Nous devons, ait Comes de BOULAINVILLIERS⁴³⁾ in vita⁴⁴⁾ Muhamedis, a la recherche & aux⁴⁵⁾ soins d' un Ecclesiastique Suedois,⁴⁶⁾ qui a voyagé longtems en-Egypte,⁴⁷⁾ la description particuliere de ce⁴⁸⁾ Temple fameux, dont aucun Chre-⁴⁹⁾ tien n' avoit jamais aproché, la⁵⁰⁾ quelle a été depuis quelques an-⁵¹⁾ nées rendue publique par le cele-⁵²⁾ bre Reland & traduite depuis en⁵³⁾ François, avec un plan represen-⁵⁴⁾ tatif. "Et ad finem relationis: Tel-⁵⁵⁾ le est la description, que Reland⁵⁶⁾ nous

43) P. 59. citante auctore Operis *Ceremonies & coutumes Religieuses, de tous les Peuples du monde. Amst. 1737. fol. Tomo V. p. 70. Sane M. Guedeville Mappam quamAtlanti Historico inseruit T. V. p. 46. ex eadem hac nostra defumfit.*

nous a donnée d'un lieu, du quel⁶⁶ jamais aucun Chretien n' a eu la⁶⁶ hardiesse de s' aprocher: description,⁶⁶ que les Arabes ni les Turcs ne⁶⁶ sont pas capables de faire eux-me-⁶⁶mes, vul' extreme negligence, qu'ils⁶⁶ professent pour tous les arts agrea-⁶⁶bles, entre autres pour la peintu-⁶⁶re & le dessein: mais qu'un Sue-⁶⁶dois habile a recueillie des entre-⁶⁶tiens qu' il a eus sur ce sujet avec⁶⁶ differens Pelerins, pendant un long⁶⁶ sejour qu'il a fait en la ville du Caire.⁶⁶

Neque reticendum est pre-
tiosissimum technophylacium, quod
Augustæ Vindelicorum GUSTA-
VUS ADOLPHUS A. 1632 acce-
pit. In Sveciam postquam illud per-
venisset, multo tempore in arcibus
Regiis, Stockholmiensi, Swartsiöensi,
Upsaliensi fuit, donec Anno 1692.
Bibliothecæ nostræ, regia munifi-
centia, datum, ad illum in septen-
trionali atrio locum, quem hodie
ornat, Anno 1694 transportaretur.

To-

Totum ex ebano & cupresso, summa arte, constructum & gemmis lapidibusque pretiosis ita ornatum est, ut nitore spectantium oculos in se plane rapiat. Inter præcipua vero quæ recondit artis & naturæ opera, est lapis ex Chalcedonio & Achate mixtus, uniusque ulnæ a quocunque latere magnitudinis; cujus una parte Israelitarum innoxius per rubrum mare transitus, atque PHARAONIS fata, altera vero extremum iudicium, pulcre picta sunt: ubi inter cœlites seipsum etiam, ad pedes Romani Pontificis iacentem, JOHANNEM KÖNIG, tabulæ auctorem conspicias.

§. XXXII.

Recensitis præcipuis Bibliothecæ Upsaliensis fatis, proximum est, ut brevem etiam indicem exhibeamus Virorum doctissimorum, qui ad illam Bibliothecarii fuerunt. Quantum ex actis præterlapse temporis colligi potest, gesserunt hoc mu-

munus Anno 1627. M. NICOLAUS MYLIANDER & M. ENSTADIUS, qui eujates fuerint, investigare non potuimus. Certum est, ENSTADIUM Bibliothecam A. 1627. d. 17. mensis Octobris deseruisse, atque Professores ab eo tempore, ad annum usque 1638. ejus inspectionem inter se partitos fuisse. Tum autem Illustrissimo Cancellario visum fuit, curam novi & ardui operis uni commendare, qui ab aliis vacuus studiis in id totus incumberet, ut libri, in ordinem digesti, indicibus & catalogis rite mandarentur. Hoc igitur anno Bibliothecarius constituebatur, dato juramento & obside, M. LAURENTIUS TOLFSTADIUS, Academiae antea Notarius; qui sequenti anno, munus illud cum adjunctura in Theologica facultate commutavit. Hunc ordine exceperunt;

CHRISTIERNUS ALZINIUS,
A.

A. 1639. d. 4. dec. postmodum
Enecopenfis Scholæ Rector.

HAQUINUS ANDREÆ Upsa-
liensis A. 1641. d. 15 Julii.

JOHANNES LOCCENIUS Hol-
fatus, natus A. 1598. d. 13. Mar-
tii. Juris doctor creatus Lugdu-
ni Batavorum A. 1625. Eodem
anno Upsaliam vocatus extraor-
dinariam historiarum professio-
nem adiit, biennio post ordina-
ria auctus. Mortuo SIMO-
NIO Skyttianus, & A. 1634. Ju-
ris professor Regius creatus, A.
1648. d. 13 Julii Bibliothecæ præ-
ficitur, cujus catalogos primus
confecit typisque paravit. Huic
officio Historiographi Regii mu-
nus A. 1652. adjunxit. Juris pa-
trii professionem honorariam A.
1666 accepit. Præses Regii Anti-
quitatum collegii A. 1672. consti-
tutus diem obiit A. 1677. d. 27 Julii.

JOANNES SCHEFFERUS Ar-
gentorati natus A. 1621. d. 2.
Febr.

Febr. FREINSHEMIO ad Bibliothecam Reginae Christinae vocato, A. 1647. Skyttianus Ordinarius & honorarius Professor Regius, item A. 1666. Regii Antiquitatum collegii Assessor, atque A. 1677. d. 13. Nov. Bibliothecarius Ups. constituitur. Mortuus 1679. d. 26. Martii.

OLAVUS VERELIUS Ostrogothus. Natus A. 1618. Studuit Lincopiae, Dorpati, Upsaliae. Peregre profectus est A. 1638. Adiit Galliam, Germaniam, Belgium, Romam. Patriae redditus A. 1651. Eloquentiae Professor Dorpatensis, mox Quæstor Academiae Ups. constitutus est. Antiquitates patrias A. 1663. publice docere cepit. Regni Antiquarius A. 1666. atque Assessor Reg. Coll. Antiquitatum constituitur. Tandem laboribus & canitie venerabilis, A. 1679. d. 29. Apr. Bibliothecae Upsaliensis curam suscipit. Decessit A. 1682. d. 3. Jan.

K

HEN-

HENRICUS SCHYTS Stockholmiensis. Natus A. 1647. Studuit Upsaliæ, ubi etiam honores magistræ A. 1672 adeptus est. Sequenti anno iter ad externos ingreditur, atque, visa Dania, Germania, Hungaria, Bohemia, Tubingam se confert, ubi Professoris extraordinarii in Theologia provincie ipsi, a duce Wurtembergico, oblata est. Ille vero A. 1678 in patriam properavit, eandemq; spartam, ad Ups. Acad. a Serenissimo Rege clementissime demandatam, adiit. A. 1628. d. 7. Jan. Bibliothecarius Upsaliensis factus est; cui præfuit in A. 1687. quo Rev. ERICO BENZELIO Seniori, Stregnensi Episcopo tum constituto, in munere successit. Tandem Theol. Doctor & Archipræpositus Upsaliensis mortuus est A. 1693. d. 2. Sept.

CLAUDIUS ARRHENIUS
OERNHIELM, Ostro-Gothus.

Natus A. 1627. d. 22. Dec. Studuit

HEN-

Lin-

Lincopiæ & Upsaliæ. Adiit Germaniam, Galliam, Hispaniam, Italiam, Angliam, Belgium, Daniæ. Rediens A. 1668. Logices & Metaphysices, paulo post Historiarum Professor Upsaliensis, constituitur. Bibliothecæ curam A. 1687. d. 30. Apr. accepit. Post biennium Censor Librorum & Historiographus Regius factus est. Nobilitatis insignia adeptus est, quæ ad paucos tantum nepotes transmisit, mortuus An. 1695.

NICOLAUS WOLF STIERNBERG Westmannus. Natus A. 1641. Studuit Upsaliæ. Peregre profectus est A. 1662. Professor Philosophiæ Theoreticæ ad Acad. Carolinam, quæ Londini Scano- rum est, A. 1670. atque A. 1679. d. 13. Sept. Ethices & Polit. Prof. Upsaliensis, tandemque A. 1689. d. 4. Martii, Bibliothecarius con-
stiti-

-178 constituitur. Nobilitatis insignibus
 -179 ornatus obiit A. 1694. d. 6. Nov.
 -180 **ELIAS OBRECHT** Argentoraten-
 -181 sis. Postquam sedecim annos Prof.
 -182 do Ups. Regius & Skyttianus fuis-
 -183 set, Bibliothecarum Sueciæ publi-
 -184 carum Inspector, & Upsaliensis
 -185 Bibliothecæ Præfectus A. 1694. d.
 -186 23. Nov. constituitur, tandemque,
 -187 honorifico ad Cancellariam Regiam
 -188 muneri admotus, moritur A. 1698.
 -189 d. 16. Jan.

LAURENTIUS NORRMAN-
NUS Recarlojedrensis Suder-
 -190 mannus. Natus A. 1651 d. 24
 -191 Apr. Studuit Upsaliæ. A. 1679.
 -192 prima vice exteras terras invisit.
 -193 In patriam redux A. 1680. Biblio-
 -194 thecæ Delagardianæ præfuit, ti-
 -195 tulo Professoris Extraordinarii,
 -196 usque dum Assessor Collegii An-
 -197 tiquitatum A. 1682. atque paulo
 -198 post Londini Scanorum Profes-
 -199 sor L. L. O. O. constitueretur. A.
 -200 1685. Upsaliam migravit, ubi Græ-
 -201 cas

cas literas docuit. A:o 1694. lo-
cum in theologica facultate oc-
cupavit. Eodem anno secunda vi-
ce, ad exterarum gentes properavit,
mox rediens. Tertia vice A. 1696.
idem inter ingreditur, sequente an-
no Upsaliensibus redditus. A. 1698.
d. 13. Febr. Bibliothecarius Up-
saliensis, atque A. 1702 Archi-
præpositus Ups. tandemque E-
piscopus Gothoburgensis consti-
tutus est. Mortuus A. 1703 d. 21.
Maii.

ERICUS BENZELIUS Erici filius,
Upsaliensis. Natus A. 1675. Stu-
dium Upsaliæ. Salutata Germania,
Gallia, Anglia, in patriam re-
vertitur. A. 1702 d. 30. Aug. Bi-
bliothecæ Upsaliensi præficitur.
Quod munus viginti duo annis,
magno Bibliothecæ incremen-
to, gessit. A. 1724. Theologiæ
Professor, postea Gothoburgen-
sis, mox Lincopensis Episcopus,
tandem Upsaliensis Archiepisco-
pus

pus constitutus est. Septuagenarius decessit A. 1743.

ANDREAS PALMROOT Westmannus. A. 1701. Academiæ Pernaviensis Professor Moralium, Upsaliensis vero Bibliothecarius, A. 1724. d. 31. Aug. E vita migravit A. 1725.

GEORGIUS WALLIN natus Gevaliæ, parente Pastore tunc temporis urbis, postmodum Episcopo Hernosandensium, D. **GEORGIO WALLIN**. Studuit Upsaliæ. Deposito A. 1706. Academico specimine de *Juvenca Rufa*, præcipuas Europæ terras invisit. Regio diplomate Lector Theologiæ, ad Gymnasium Hernosandense constitutus in patriam revertitur. Post aliquot annorum intercapedinem, postquam primum inter Theologos Hernosandenses locum occupasset, exteros revisit. S. S. Theologiæ Doctor in Academia Wittenbergensi A. 1723

re-

renunciatus est. Redux Concionatoris Aulici honorificum munus aggre-
ditur. Academia Upsaliensis
Bibliothecarius A. 1726. d. 5. Mart.
constitutus est, simulque Quin-
tum, inter theologos Upsalienses
locum implevit. A. 1735. Superin-
tendens Gothlandiæ, nuper E-
piscopus Gothoburgensis crea-
tus est.

ANDREAS NORRELIUS Sala-
montanus. Depositus ad Academi-
am Upsaliensem elegantiorum li-
terarum rudimentis, laurea Philos.
A. 1710. decoratus est. Docendi
veniam ad eandem Academiam
A. 1713. accepit. Ab A. 1714.
ad A. 1720. apud exteros vixit.
In patriam redux Adjunctus Phi-
los. atque A. 1723. Secretarius,
A. 1729. Vice-Bibliothecarius &
A. 1735. d. 26. Aug. Bibliotheca-
rius Upsaliensis constitutus est.

VICE-BIBLIOTHECARIUM fuere

CAROLUS PETRI

OLA:

OLAVUS NEZELIUS regio dipl.

A. 1676 d. 14 Junii.

HARALDUS VALLERIUS.

JOHAN. ENBERG Regio dipl. A.

1690. d. 17. Oct.

JOHANNES BRAUNER Regio

dipl. A. 1704 d. 12. Apr.

JOHANNES MALMSTRÖM

Regio dipl. A. 1706. d. 2 Nov.

MATTHIAS NESB illustr. Canc.

diplom. A. 1722 d. 10. Martii.

ANDREAS NORRELIUS Illustr.

Cancell. dipl. A. 1729 d. 3. Aug.

JOHANNES IHRE illustr. Canc.

dipl. A. 1735 d. 1. Sept.

OL. ABR. BURMAN Illustr. Can.

dipl. A. 1737. d. 18. Maji.

OL. CELSIUS Filius, Illustr. Can-

cell. dipl. A. 1744. d. 3. Apr.

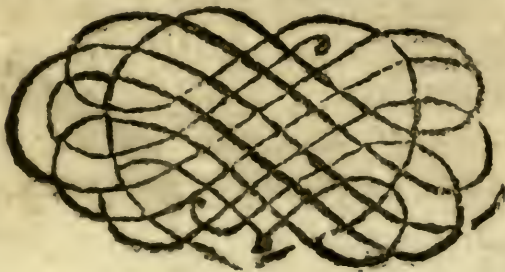
§. XXXIII.

Hic ortus, hæc fata sunt Upsa-
liensis Bibliothecæ, sive librorum
numerum sive ornatum spectes, nul-
li Europæarum secundæ. Accipit
indies nova incrementa: in patria, li-

bros

bros qui emittuntur, mandato regio sæpius repetito, typographi illi relinquunt; qui vero alibi terrarum lucem aspiciunt, proprio ære sibi comparat. Est enim certus pecuniarum proventus, ipso statim Bibliothecæ initio, ejus usibus designatus. Nitide compinguntur libri, ornanturque symbolo OSYMANDVÆ, primi Bibliothecarum fundatoris I, A-TPEION † YXHS, quæ verba ad introitum Alexandrinæ Bibliothecæ olim scripserat. Cæterum floreat sacra hæc domus, augustum hoc eruditionis sacrarium, atque Regum Sueogothicorum delictum, in Athenæi Upsaliensis, immo Septentrionis perenne ornamentum, a quovis infausto casu immune!

EMENDANDA.

P. 10. l. 24. T. VIII. leg. VII.
p. 100. l. 16. *Christ. secundi leg. ter-*
tii. p. 114. l. 18. *adquisiverimns, leg.*
adquisiverimus. p. 142. l. 15. *seipsum leg.*
ipsum.

Björck & Birjeson

